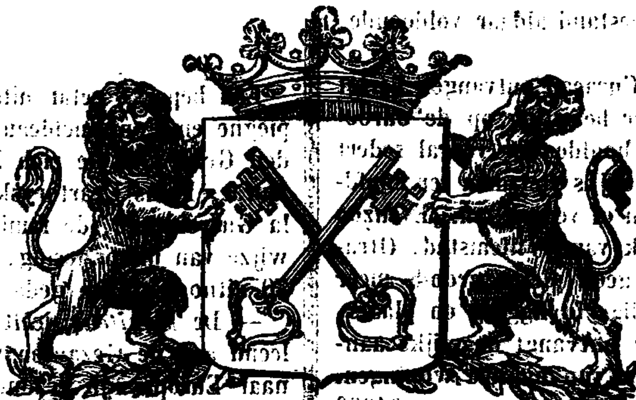
1856. N°. 128.

LEYDSCHE COURANT.

De Courant wordt Maandag, Woensdag en Vrijdag uitgegeven. Die van Maandag komt uit Zaturdag Avond.

VRIJDAG 24 OCTOBER.

De Prijs der Courant is f 12 in het jaar; de afzonderlijke Nommers worden tegen 10 Centen afgegeven.

Bij deze Courant behoort een BIJVOEGSEL (4 bladen), bevattende de *Algemeene Politie-Verordening voor de Gemeente Leyden*, vastgesteld door den Raad der Gemeente op 9 October jl.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEYDEN, 23 October.

Bij arrest van den Hoogen Raad van den 1sten dezer zijn I. E. Scholderer en A. van Diggelen (met cassatie van het arrest van het Hof in Zuidholland van den 10den Junij te voren) schuldig verklaard, de 1ste aan uitslag van gedistilleerd door den 1sten als fabriekant gedaan uit zijne bergplaats van rijks-doorloopend crediet alhier, zonder geleide van een ambtenaar der belastingen, en de 2de aan medepligtigheid aan dit feit, en met toepassing van art. 4 der Verordening van 10/24 December 1855 en art. 271, 272 en 273 der Gemeentewet, veroordeeld in eene geldboete de 1ste van f 50.— en de 2de van f 2.— met subsidiaire gevangenis van 7 en 1 dag respectivelijk, en is voorts het gedistilleerd en de fusten verbeurd verklaard, met verwijzing van de veroordeelden solidair in de kosten.

— Met innig leedwezen ontvangen wij het berigt, dat de beroemde en algemeen beminde volksdichter Tollens, aan de gevolgen van een langzaam verval van krachten te Rijswijk, in 76-jarigen ouderdom is overleden.

De Hooggeleerde Heer Dr. M. de Vries, heeft heden morgen, op zijne lessen over de Geschiedenis des Vaderlands, der nagedachtenis van den onvergetelijken Dichter eene hartelijke hulde toegebragt.

— Naar men verneemt zullen er in den Haarlemmermeerpolder achtereenvolgens 4 scholen gesticht worden, van welke de eerste spoedig zal worden geopend. Er is reeds vergunning verleend tot benoeming van een onderwijzer, die voorloopig in de hulpkerk school zal houden.

— Zekere F. Bol, bij Rotterdam, heeft dezen zomer op hetzelfde stuk grond tweemaal aardappelen geteeld. De eerste werden gerooid op den 15den Junij en de tweede den 19den dezer.

— De vrouw die onlangs te Rotterdam op het vermoeden van poging tot vergiftiging was in hechtenis genomen, is ontslagen, omdat het onderzoek in die zaak geen grond tot verdenking heeft opgeleverd.

— Omtrent het verblijf van Z. K. H. Prins Frederik in Rusland wordt gemeld, dat Z. K. H. met de meest uitstekende oplettendheden door den Keizer is ontvangen, zoo zelfs dat Z. K. H. door den Czaar, uit de menigte van Vorsten daar aanwezig, werd aangewezen als den generalissimus, aan wien men de rapporten bij de groote parade van 80,000 man moest overhandigen. Z. K. H. is door den Keizer met het Grootkruis der Orde van St. Wladimir beschonken. De Vorst heeft de waardigheid der natie, te midden van de schitterende pracht van de Morny, Grandville, Esterhazy en anderen, waardiglijk gestaafd, met Vorstelijke vrijgevigheid en onbekrompen mildheid rijke geschenken aan verschillende grootwaardigheidbekleeders en Hoofdofficieren doen overhandigen, en ook zijn gevolg indachtig geweest. Onder anderen is de Schout-bij-Nacht 't Hooft door Z. K. H. begiftigd met de onschatbare rijke pendule van Malachite. De bemanning van het stoomkorvet *Prinses Amelia* heeft f 2500 en de schippers van dien bodem een gouden cylinder-horologie ten geschenke ontvangen.

— Aan de leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal zijn de voorloopige verslagen der Afdeelingen nopens onderscheidene Hoofdstukken der Begrooting van 1857 rondgedeeld.

Op Hoofdst. III (*Buitenl. Zaken*) is aangemerkt, dat de volksvertegenwoordiging schijnt aanspraak te kunnen maken op het erlangen van eenige mededeeling omtrent den stand der belangrijkste internationale vraagstukken of onderhandelingen, waarin Nederland betrokken is. Naar veler oordeel, is de Regering in 't algemeen te karig in het doen van dergelijke mededeelingen en blijven de Staten-Generaal daardoor niet genoeg op de hoogte van hetgeen met opzigt tot onze betrekkingen van buiten voorvalt.

Omtrent Hoofdstuk IV (*Justitie*) zijn hoofdzakelijk de volgende bedenkingen gemaakt, of vragen gedaan.

Zal de Minister op 't voetspoor van zijnen voorganger voortgaan de strafwetgeving trapswijze te herzien?

Welke is de zienswijze der Regering omtrent het cellulaire stelsel.

Het heeft de aandacht getrokken, dat bij de toezegging eener nieuwe wet op de Regterlijke Organisatie, niet tevens van vereenvoudiging is de Burgerl. Regtsvordering is gewaagd.

Verder is er gevraagd of de regeling der Rijkspolicie van het uitvoerend gezag zal uitgaan, of in verband met de Gemeentewet worden geregeld.

Men heeft aangedrongen, om, terwijl er eene wet op de policie der spoorwegen zal worden aangeboden, inmiddels eenige voorzorgen te nemen, en de hand te houden aan de policie op de diligences.

Men hoopte dat de aanschrijving omtrent de Cand. Notarissen nut zou stichten, en drong aan op 't scherp toezien van de onmisbare vereischten bij benoemingen vooral van Notarissen en Suppleantregters.

Voorts werd opgemerkt dat voor behoorlijke lokalen voor de Kantonregters moest worden gezorgd, wier zittingen zelfs hier en daar in herbergen gehouden werden.

Omtrent de overbrenging van jagt- en visscherij-zaken bij dit Dep. waren de gevoelens verdeeld. Velen echter zagen daarin eene verbetering en vereenvoudiging.

Men drong aan op verbetering der statistiek, en verder op bezuiniging op verschillende daarbij aangewezen artikelen, vooral dat van pensioenen en wachtgelden.

— De Minister van Binnenlandsche Zaken heeft, — in aanmerking nemende, dat men zich ook hier te lande meer en meer begint toe te leggen op het droogleggen van gronden, door middel van bedekte afwateringen (draineren), en daarbij veelal te vergeefs wordt omgezien naar een geschikt persoon, aan wien men de leiding van zulk werk kan toevertrouwen, — de aandacht der grondbezitters gevestigd op den Heer J. D. Evers, burgerlijk Ingenieur te Delft. Deze heeft zich in den afgeloopen zomer bezig gehouden met het droogleggen van landerijen in den Wilhelmina-polder op Zuid-Beveland. Volgens de getuigenis van den Heer J. G. J. van Diggelen den Bosch, Directeur van dien polder, heeft de Heer Evers zich met ijver en bekwaamheid van zijne taak gekweten, en heeft hij in alles wat tot het droogleggen behoort, zoodanige ervaring verkregen, dat hij voor dergelijke werkzaamheden gerustelijk kan worden aanbevolen.

— De *Prov. Gron. Cour.* meldt het volgende: In het huis, genaamd de Stoepen, gelegen op den dijk van het Reitdiep, onder Warfhuizen, gemeente Leens, is de cholera-asiatica uitgebroken. Zondag 12 Oct. werd de vrouw van het huis ziek en stierf den 15den daaraanvolgende; sedert dien tijd zijn de vier kinderen, oud 1, 7, 11 en 13 jaren, door de ziekte aangetast en zijn de beide eersten bereids overleden, terwijl de beide laatsten Zondag den 19den in zeer zorgelijken toestand verkeerden.

's GRAVENHAGE, 23 October.

Z. M. heeft den opzigter van het Kon. Kabinet van penningen en gegraveerde steenen, alhier, benoemd tot Ridder der Orde van de Eikenkroon.

— Z. M. heeft benoemd tot Regter in de Arrond.-Regtbank te Zwolle Mr. J. E. van Nes van Meerkerk, thans Substituut-Griffier bij het Prov. Geregtshof in Overijssel, en tot Notaris te Tilburg J. C. M. Breda, Cand.-Notaris te Oisterwijk.

— Tot Ontvangers zijn benoemd: te Nieuwenhoorn c. a. de Heer D. Rijpstra, thans te Oostvoorne, welk kantoor bij dat van Brielle is gevoegd, en te Wognum c. a. de Heer R. H. van Haersolte, thans te Hoogwoud.

— Gisteren is aan Z. K. H. Prins Frederik een grenadier voorgesteld, uitgerust in de nieuwe wapenrusting, zoo als men die bij het leger denkt in te voeren.

— De Minister van Marine zal op morgen geen gehoor verleenen.

— Thans ziet het licht het tweede gedeelte van het rapport der Staatscommissie, nopens de emancipatie der slaven op de W. I. eilanden en op de kust van Guinea.

De voordragt, door de meerderheid der Commissie goedgekeurd, bevat in hoofdzaak, voor de genoemde eilanden, dadelijke en gelijktijdige vrijverklaring, behoudens schadeloosstelling aan de eigenaren; teruggave, zooveel mogelijk, door de vrijverklaarden van de kosten hunner vrijmaking; overgang der vrijverklaarden onder het tutelair staatsgezag, uit te oefenen zonder ligchamelijke kastijding, met het verschaffen van arbeid voor rekening van den Staat. Wat de slavernij op de Afrikaansche kust betreft, meent de Commissie, dat de Staat onbevoegd is om zich daarmede te bemoeijen, en ook daar te lande niet bij magte, om zich, bij den zeer vermoedelijken tegenstand van de inlandsche Hoofden, naar behooren te doen gelden.

De alzoo geraamde kosten van de voorgestelde emancipatie bedragen voor Suriname 15 millioenen, en voor de eilanden f 2,357,478; te zamen f 17,357,478.

— Het berigt, in een der dagbladen opgenomen, dat de Minister van Oorlog, Baron Forstner van Dambenoy, eerlang zou aftreden, is, naar men verzekert, ongegrond. Welonderrigte personen verklaren, dat de Minister nog het bepaalde voornemen heeft, de door hem voorgedragene begrooting voor 1857, bij de Vertegenwoordiging te verdedigen.

— Men verneemt, dat in het begin der volgende maand een oorlogsvaartuig (waarschijnlijk het fregat *Alexander*) naar Madera zal worden gezonden, ten einde van daar naar het vaderland over te brengen de 22 Maleijers, die onlangs zulk een snooden aanslag gepleegd hebben op de Europesche bemanning, van het koopvaardijschip *Twenthe*. Men wil weten, dat zij hier te lande, vermoedelijk voor het provinciaal geregtshof in Zuidholland zullen te regt staan, als zijnde zij te Rotterdam aangemonsterd.

— Volgens de met de laatste maal uit Suriname bij het Departement van

Kolonien ontvangen berigten, was de gezondheidstoestand aldaar voldoende, en heerschten rust en orde allerwege.

Volgens een van den Gouverneur der kolonie Curaçao ontvangen berigt vereischt de grondslag, in 1844 voor de heffing der belasting op de onroerende eigendommen vastgesteld, herziening, uit hoofde der vooral sedert 1848 toegenomene waarde dier eigendommen. Dagelijks ziet men ter hoofdplaats nieuwe woningen verrijzen, andere verbeteren of vergrooten. Evenzoo is het met de plantagien gelegen. In den omtrek van Willemstad, Otrabanda, Pietermaai en Scharlo vindt men thans geen plekje gronds meer openliggen; al de gronden, zelfs de minst voordeelige in ligging en plaats, zijn of worden daartoe benuttigd, en het bestuur ontvangt dagelijks aanzoek om afstand van gronden tot het opbouwen van nieuwe woningen. Huizen, die vroeger ƒ1000 à ƒ1500 waard waren, worden thans voor ƒ4000 en meer verkocht, en in evenredigheid is derzelver huurwaarde gestegen.

Het ingevoerde, meer vrijgevige handelsstelsel mag zeker als de hoofdoorzaak dezer ontluikende welvaart aangemerkt worden; want hoezeer de grond van Curaçao even dor en onvruchtbaar gebleven is, biedt daarentegen de gunstige ligging der schoone haven van dat eiland eene uitmuntende gelegenheid aan voor eene ruime toepassing van het bedoelde stelsel.

AMSTERDAM, 22 October.

Alhier is gisteren eene buitengewone vergadering gehouden van deelhebbers in de Nederlandsche Rijnspoorweg-maatschappij, waarin tot Voorzitter van het Bestuur is benoemd de Heer C. W. Hesleden, op eene bezoldiging van ƒ 12,000 's jaars. Voorts is het Bestuur gemagtigd tot den aanleg van een baan tusschen Breukelen en Harmelen, tot bespoediging der gemeenschap tusschen Amsterdam en Rotterdam, waarvan de kosten op ƒ360,000 worden geraamd.

— In de fabriek van de Heeren van Vlissingen en Dudok van Heel alhier, is de persoon van P. C. Reeke, met zijne kleederen aan een rad van de machine blijven hangen, zoodat hij in de machine geraakt en bijna geheel verbrijzeld is. Hoewel er nog eenig leven in was, is hij echter spoedig bezweken. Hij laat eene weduwe met een kind achter.

HARLINGEN, 21 October.

Men heeft alhier dezer dagen de gelegenheid gehad een kunstwerk te beschouwen, namelijk een volledig planetarium, in den trant van dat te Franeker, vervaardigd door A. D. Lubes, koekbakkers-bediende binnen deze stad. Dit kunststuk verdient te meer ieders opmerkzaamheid als men weet, dat de vervaardiger alle kennis tot het werk noodig, aan zich zelven te danken heeft. Het geheele werk beslaat niet meer ruimte dan een gewone tafel, is de vrucht van 4 jaren arbeids, en telt 183 raderen en rondsels, die te zamen 5,515 tanden hebben; dit raderstel wordt gedreven door een uurwerk. Op het bovenvlak der kast is afgebeeld het zonnestelsel met 11 planeten, waarboven op grootere schaal, aan bogen de loop der aarde om de zon en die van de maan om de aarde is aangebragt. In het front, dus in vertikalen stand, worden op wijzerplaten aangeduid de op- en ondergang der zon en maan, de lengte der maan op de ecliptica, de schijngestalten der maan, het verste punt en de noordknoop, waaruit de zons- en maansverduisteringen zijn af te leiden, en de schijnbare beweging der zon en vaste sterren, met de dagelijksche en jaarlijksche beweging.

'sHERTOGENBOSCH, 21 October.

De heerlijkheid Loon-op-Zand, op den 14den en 15den dezer in het openbaar verkocht, heeft de som van ƒ196,092 opgebragt. De erfgenamen van den voormaligen eigenaar hebben zich echter voorbehouden den geheelen verkoop in eens te doen. Naar men verneemt is daarvoor reeds meer dan 2 tonnen gouds geboden.

Op 3 Nov. aanst. zal de heerlijkheid Brakel, groot 517 bunders, publiek geveild worden. Ook zal later de heerlijkheid Boxtel met hare regten en tienden publiek worden verkocht.

— Tusschen Heusden en Rotterdam is eene nieuwe en fraai gebouwde ijzeren stoomboot in dienst gesteld. Reeds lang bestond er behoefte aan eene betere boot, om in eene drukke vaart als deze, met meer snel varende booten te kunnen mededingen. Hieraan is thans voldaan, daar de nieuwe boot al de anderen in snelheid van vaart overtreft.

— De aardappeloogst valt in deze provincie mede zeer gunstig uit. De hoeveelheid is meerder dan in de laatste 10 jaren het geval was, en de hoedanigheid is uitmuntend.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

ENGELAND.

LONDEN, 21 October.

De Erfgroothertog van Toskane is te Windsor aangekomen, om een bezoek bij H. M. af te leggen.

— Lord Palmerston heeft gisteren zijn 72sten verjaardag gevierd. Hij is nog in het volle genot zijner geest- en ligchaamsvermogens.

— Volgens de *Globe*, wordt de staat der geldmarkt in Engeland en Frankrijk iets beter, maar behoort het publiek zich niet met de hoop op eene schielijk toenemende verbetering te vleijen.

— Bij eene voordragt door een jeugdig prediker in de concert-zaal van Surrey Gardens, welke 12,000 personen kan bevatten, gehouden, verspreidde zich eensklaps een valsch gerucht dat het gebouw instortte of in brand stond. Ieder spoedde zich naar de uitgangen, waardoor het gedrang zoo groot werd dat 7 personen gedood en 60 gekwetst werden. Men gelooft dat dit onheil uitgelokt is door eenige kwaadwilligen, vijanden van den prediker. Een aanwezige policie-beambte heeft getracht 3 mannen, welke het geroep van *brand* 't eerst aanhieven, gevangen te nemen, maar die lieden hebben middel gevonden om te ontsnappen.

— In weerwil van den voorspoedigen toestand der landbouwende klassen in Ierland, den ruimen oogst van dit jaar en de verhoogde dagloonen, is de stroom der landverhuizing naar Zuid-Amerika en elders zoo sterk als welligt ooit vroeger.

— Te New-York hebben twee aanzienlijke faillissementen plaats gehad.

FRANKRIJK.

PARIJS, 21 October.

Een beperkt getal uitgelezenen is tot bijwoning der hof-feesten te Compiègne en Fontainebleau uitgenoodigd. Onder de eersten behooren verscheiden Generaals die zich in de Krim roem verworven hebben, alsmede Prins Murat, Prins Czartoryski en zijne familie, de Burggraaf en Burggravin de la Guéronnière, de familie Tascher de la Pagerie enz. Lord Cowley is, bij wijze van uitzondering, op beide plaatsen genoodigd. In het geheel zijn er 70 uitnoodigingen gedaan.

— De *Moniteur* deelt mede dat de Keizer op St. Cloud gehoor heeft verleend aan de Gezanten van den Koning van Ava, die door hunnen meester naar Europa zijn gezonden om aan den Keizer beleefdheids-betuigingen over te brengen en geschenken aan te bieden. Men verneemt dat deze Vorst, door de gestadige uitbreiding der Britsche heerschappij in het naauw gebragt, aan den Keizer een stuk grondgebied heeft aangeboden, dat in 1778 door een zijner voorzaten aan Koning Lodewijk XVI was geschonken, en dat eene voortreffelijke zeehaven bevat. De geschenken die de Koning van Ava aan den Keizer en de Keizerin heeft gezonden en die zijne Gezanten hun overhandigden, zijn zeer kostbaar, en daaronder bevinden zich voor den Keizer, een degen bezet met een groote hoeveelheid robijnen en een gouden beker, en voor de Keizerin een smaragd van zeldzame schoonheid. De degen, zeiden de Gezanten, is het zinnebeeld van den krijgsroem, en de beker dat van den voorspoed dien hun meester den Keizer wenscht; de smaragd kan der Keizerin dienen als een staaltje van hetgeen het Birmansche rijk oplevert.

— De Minister van het Huis des Keizers heeft aan de familien, van wier op den 16den Maart ll. geboren kinderen HH. MM. peet waren, het bewijs daarvan toegezonden. De Minister brengt in herinnering, dat bereids aan de meest behoeftige familien hulp is verleend; dat jaarlijks een crediet op het budget van het Huis des Keizers tot hetzelfde einde zal worden aangewezen, en dat, ingeval de ouders der hier bedoelde kinderen mogten komen te overlijden, dit onmiddelijk ter kennisse van den minister moet worden gebragt, daar het de bedoeling van HH. MM. is, dat op kosten der civile lijst, voor de opvoeding der weezen zorg zal worden gedragen.

— Tusschen onze Regering en die van Belgie is eene additionele overeenkomst gesloten tot uitlevering van boosdoeners.

— Uit Havre wordt gemeld, dat de kust in de omstreken aldaar zeer veel geleden heeft van den hoogen vloed, gepaard met een hevigen storm, welke den 15den dezer plaats had. Volgens eene voorloopige schatting is hierdoor eene schade van niet minder dan 200,000 fr. toegebragt.

— De *Mon. de la Flotte* deelt mede dat volgens berigt uit de Chinesche zeeën, de Fransche fregatten *Virginie* en *Sybille*, op den 5den Julij in de baai van Anguna op de Tartaarsche kust lagen, op 150 mijlen van den mond van de Amur, nabij de plaats waar in 1855 het Russische fregat *Pallas* is verbrand. Die schepen hadden zelfs de juiste plaats ontdekt, waar het fregat was gezonken en dagelijks bragten de duikers stukken daarvan boven water. De overige Russische schepen hadden zich tijdens den oorlog op de Amur begeven, maar zij hadden bij het voorbij varen van de banken aan den ingang van die rivier zoo veel geleden, dat de meesten buiten dienst moesten gesteld worden.

SPANJE.

MADRID, 17 October.

De Regering gaat voort met het nemen van maatregelen, om al het door het Kabinet Espartero ingestelde te vernietigen. Zoo is er heden weder een besluit verschenen, waarbij de inbeslagname der goederen van Maria Christina, van onwaarde wordt verklaard, zoodat de gewezen Koningin-Regentes weder in het bezit van hare goederen is gesteld.

Te gelijkertijd is er nog een merkwaardig besluit door den Maarschalk Narvaez genomen, bestaande in eene zeer uitgebreide amnestie van alle veroordeelden, ter zake van het gebeurde in de maand Julij van dit jaar.

— Men heeft thans de oorzaak ontdekt van het onlangs gebeurde spoorweg-ongeluk. Volgens gegeven inlichtingen van de nabestaanden van eene der slagtoffers, had eene dame de gewoonte op reis altijd een klein komfoor met wijngeest gevuld, mede te nemen, om hare koffij warm te houden. Zij had zich daarvan ook op den spoorweg bediend. De wijngeest had vlam gevat en daardoor was een der rijtuigen in brand geraakt, welke brand men geen meester had kunnen worden.

ITALIE.

De Paus heeft een brief aan den Keizer van Frankrijk gezonden, waarin hij hem dank betuigt voor de ontvangen rijke geschenken. Ongelukkig is de prachtige vaas uit de fabriek van Sèvres onderweg gebarsten.

— Men meldt uit Napels dat de tijding van de door de Westersche Mogendheden genomen besluiten, weinig indruk op den Koning heeft gemaakt. Hij heeft in eenen raad van Ministers verklaard, dat het hem zeer leed was, maar dat hij niet kon toegeven; — dat hij, niet te min, om te doen blijken van zijne achting zoowel voor Koningin Victoria, als voor den Keizer der Franschen, zijne Gezanten geenszins uit Londen en uit Parijs dacht terug te roepen, maar hen zoude gelasten om hun vertrek uit te stellen tot dat hun de paspoorten werden toegezonden.

— Diegenen van de ingezetenen van Modena, die bij het Engelsch-Italiaansch legioen hebben gediend, en in hun vaderland zijn teruggekeerd, zijn tot een jaar gevangenisstraf en daarna tot verbanning veroordeeld.

— Uit Livorno wordt gemeld, dat aldaar het gerucht liep dat de Groothertog van Toscane, van wege de houding der Mogendheden tegen Napels, gezind was eenige hervormingen in zijne Staten in te voeren. Reeds sprak men van de optreding van den Heer Ridolfi als Minister, die de staatsregeling van 1848, behoudens eenige wijzigingen, zou invoeren. Men verwachtte aldaar met ongeduld tijdingen uit Napels. Men kan zich geen denk-

beeld vormen van de opgewondenheid die in midden-Italië heerscht. Eene vonk is genoegzaam om alles in vuur en vlam te zetten.

— De Gemeenteraden van de meeste steden in Lombardye hebben gelden toegestaan voor de plegtige ontvangst des Keizers. Die van Brescia maakt hierin eene uitzondering. Die Gemeenteraad heeft zich verontschuldigd wegens den deerniswaardigen toestand der finantien van de provincie. Dit besluit verwekt nog al opzien.

— Uit Turyn wordt aan de *Gaz. de Savoie* geschreven: Dezer dagen overleed de Advocaat Prever, Oud-Afgevaardigde bij het Parlement, op zijn buitenverblijf nabij Moncalier. Daar hij eene meer dan gewone lengte bezat, was de gewone lijkwagen te kort, men leende daarom die van de Protestanten, om het lijk naar Turyn te brengen. Het gezigt van dezen ketterschen wagen deed de geestelijkheid ontstellen en zij beval dat hij de kerk niet mogt naderen.

PRUISSEN.

BERLIJN, 21 October.

De 10 herstellende Pruissische zeesoldaten, die in het gevecht met de Riffroovers gekwetst en den 14den dezer alhier teruggekeerd zijn, werden den Koning op zijnen verjaardag te Sanssouci voorgesteld, waarna Prins Adalbert van Pruissen hun een middagmaal gaf, hetwelk ook door de te Berlijn aanwezige Officieren en beambten der Admiraliteit werd bijgewoond.

— Dr. Hermes, een der staatkundige schrijvers, die bij de behoudende partij in hooge achting stond, is te Stettin aan eene beroerte overleden.

— Uit Homburg wordt gemeld dat het gesloten badsaizoen zeer schitterend is geweest, en dat het getal der vreemde bezoekers, ruim 11000 heeft bedragen, alzoo 1000 meer dan in het vorige jaar.

— De redactie van de *Augsb. Zeit.* heeft pogingen aangewend om weder toelating voor dit blad in Pruissen te verkrijgen, maar zij zijn zonder gevolg gebleven.

— In vele oorden des lands was het voor een paar jaren zoo druk met landverhuizingen, dat geheele dorpen ontvolkt werden. Er is daardoor veel gebrek aan handen ontstaan, zoodat er niet alleen geen sprake meer is van landverhuizing, maar integendeel velen uit Amerika terugkeeren, omdat de toestand ten platten lande thans in een vroeger niet gekend tijdperk van welvaart en bloei verkeert.

— Het vierde eeuwfeest van de Hoogeschool te Greifswald, de oudste en de rijkste der Pruissische Hoogescholen, is dezer dagen met luister gevierd. De stad heeft bij die gelegenheid van hare deelneming getuigenis gegeven, door het instellen van een fonds tot uitschrijving van eene jaarlijksche prijsvraag door de Hoogeschool.

— Te Kiel zijn 4 Russische schepen aangekomen, die zich naar de Middellandsche zee zullen begeven, om aldaar, tijdens het verblijf van de Keizerin-Weduwe te Nice, te vertoeven.

OOSTENRIJK.

WEENEN, 20 October.

De *Ost-Deuts. Post* beweert dat Engeland de vereeniging van de verbonden eskaders had geëischt en verkregen, als de zachtste der maatregelen die men tegen den Koning van Napels konde nemen, zich voorbehoudende, om naar gelang der omstandigheden tot krachtiger maatregelen te besluiten, waarvan zij echter vooraf de Fransche Regering moet verwittigen.

— Onze dagbladen beweren tegenover de Fransche dagbladen, dat de Vorstendommen vooreerst nog door de Oostenrijksche troepen bezet moeten blijven, omdat alleen de Porte en het Kabinet alhier over den toestand in de Vorstendommen te oordeelen hebben, en omdat het gevaarlijk zou zijn die streken aan een handvol rustverstoorders over te laten, die slechts op eene gelegenheid wachten om hunne plannen ten uitvoer te brengen. De *Oester. Zeit.*, beweert, dat, ja wel is waar, in het vredesverdrag bepaald werd, dat de vreemde troepen binnen zes maanden de Vorstendommen zouden moeten ontruimen, maar dat er zoo veel punten van dat verdrag onuitgevoerd zijn gebleven, dat men zich daarop niet beroepen kan!

— De nieuwe Verordening omtrent het huwelijk zal met 1 Januarij 1857 in werking treden, als wanneer al de vroegere burgerlijke en andere voorschriften zullen afgeschaft worden. Zij zal geldig wezen voor al de deelen van het rijk. Volgens deze wet mag geen belijder van de R. K. godsdienst een huwelijk aangaan, dan met inachtneming van al die bepalingen, welke de kerkelijke wet voor de wettigheid eener dergelijke verbindtenis heeft voorgeschreven, en ingeval van verschil, moet de kerkelijke regterlijke Overheid daaromtrent beslissen. Indien een huwelijk is aangegaan tusschen echtgenooten, van welke een de R. K. godsdienst niet belijdt, en deze verbindtenis voor de burgerlijke Overheid is aangegaan, zal de bedoelde echtgenoot, ingeval tegen de wettigheid daarvan kerkelijke bezwaren worden erkend, voor de burgerlijke Overheid echtscheiding kunnen vorderen, en deze verkrijgende, zich op nieuw kunnen verbinden met een persoon, die niet tot de R. K. kerk behoort, maar zoolang de gescheiden R. K. echtgenoot in leven is, met geen persoon, die de R. K. Godsdienst belijdt.

— Door vele dagbladen was het gerucht verspreid dat het concordaat, alvorens ten uitvoer gelegd te worden, wijzigingen zou ondergaan. Dit berigt wordt door het officiele dagblad van Rome voor onwaar verklaard.

— Van de votiefkerk wordt op dit oogenblik in eene opzettelijke modelzaal een model in gips op 1/20 van de ware grootte vervaardigd. 300 werklieden houden zich met den bouw der kerk bezig.

— Prins Adalbert van Beijeren en zijne gemalin zullen, nu deze laatste geheel is hersteld, den 20sten Parijs verlaten en den 22sten hun plegtigen intogt te Munchen houden.

RUSLAND.

De Keizer heeft aan den Prelaat, door wien hij bij zijne plegtige krooning de gelukwenschen van den Heiligen Stoel ontvangen had, alsmede aan de overige aanzienlijke personen, die deel van dat Gezantschap uitmaakten, ridderteekenen geschonken.

De *Univers* zegt, dat deze zending ook voor de zaak der godsdienst goede vruchten schijnt te zullen dragen.

— Bij gelegenheid van de krooningsfeesten zijn van 13 Augustus tot 13 September langs den Petersburger-Moskou-spoorweg, 108,701 passagiers vervoerd.

TURKYE.

De Heer Gisborne, een Engelschman, heeft vergunning gevraagd voor den aanleg van een onderzeeschen telegraaf van Suez, onder de Roode zee, tot aan Indië. De Raad van het Tanzimat, aan wien dit verzoek ter overweging is toegezonden, heeft zich gunstig voor die vergunning betoond, behoudens eenige wijzigingen. Die Raad zal spoedig een rapport daarover aan de Regering indienen.

— De berigten uit Syrië luiden niet geruststellend. Een aantal gevechten hebben plaats gehad tusschen onderscheidene Bedouinen-stammen op de wegen van Jaffa en Gaza, en vele dorpen zijn geplunderd en verbrand; de inwoners der steden durven naauwelijks naar buiten gaan. De Bevelhebber van Jerusalem, Kiamil-Pacha, heeft geene troepen genoeg om hieraan een einde te maken, en de brieven die hij aan de opperhoofden schrijft blijven zonder gevolg. Men verwacht te Beyruth troepen uit Konstantinopel.

STADS BERIGTEN.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN LEYDEN, —

Gezien de Circulaire van den Staatsraad-Commissaris des Konings in de Provincie Zuidholland van den 9den dezer maand Lit. A. N°. 9225/1 (3 afd.) Prov.-Blad. N°. 115.

Doen te weten, dat, met wijziging, in zoo ver van art. 3 van het Kon. besluit van den 6den Januarij 1831 (Staatsblad N°. 2) bij het plan der 231 Staatsloterij, voorkomende in de *Staats-Courant* van den 4den dezer N°. 236, en waarvan de eerste trekking zal plaats hebben den 24sten November aanstaande, ook de prijzen der loten voor de tweede en volgende weken der vijfde klasse welke *alleen in Koop* verkrijgbaar zijn, zijn vastgesteld, en dat alzoo de afzonderlijke prijsbepalingen daarvan zijn weggevallen.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,

LEYDEN, 23 October 1856. VAN LIMBURG STIRUM, Burgemeester.

v. PUTTKAMMER, Secretaris.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN LEYDEN, —

Gezien het adres van BIENNE RIENKS, *Geelgieter*, wonende alhier, waarbij deze verzoekt zijne *Fabriek van Ornamenten voor Gazvlammen* en *Geelgieterij* te mogen verplaatsen naar het perceel aan de Bloemmarkt, geteekend Wijk IV. N°. 152, Kadaster Sectie G. N°. 56.

Gelet op Zr. Ms. besluit van den 31sten Januarij 1824, rakende vergunningen ter oprigting van sommige Fabrijken en Trafijken;

Doen te weten, dat tot het hooren der eigenaars en bewoners van de naastbijgelegene en belendende panden, ten opzigte der informatiën *de Commodo et Incommodo*, door Burgemeester en Wethouders zal worden gevaceerd, op het Raadhuis dezer Gemeente, op Maandag den 27sten October aanst., des voormiddags ten 11 ure; zullende de belanghebbenden verpligt zijn, hunne bezwaren tegen dit verzoek op dien tijd in te brengen, terwijl bij verzuim daarvan, zij gehouden zullen worden, zich tegen de inwilliging niet te hebben verzet.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,

LEYDEN, 22 October 1856. VAN LIMBURG STIRUM, Burgemeester.

v. PUTTKAMMER, Secretaris.

Burgerlijke Stand.

Van den 16 tot en met den 22 October 1856.

BEVALLEN: E. B. J. Kluit, geb. Scheltema, Z. — J. de Haan, Z. — J. M. de Haas, geb. Eradus, D. levenl. — E. M. van der Heyden, geb. de Ridder, D. — J. Fonteyn, geb. van Wijk, Z. — W. Visser, geb. Veelings, D. — J. C. Smit, geb. Kasteel, D. — L. Roos, geb. van Ees, D. — C. D. Pommee, geb. van Oeijen, Z. — J. Wilhelmy Damsté, geb. van 't Hooft, Z. levenl. — M. G. Lafeber, D. — A. J. Boogaard, geb. Rijshouwer, Z. — C. van Zonneveld, geb. Mizee, Z. — S. Suzan, geb. Freeken, Z. — M. M. van Beek, geb. van der Linde, Z. — H. van der Weyden, geb. Omvlee, Z. — J. L. Spierenburg, geb. Huyer, Z. — J. M. Aniba, geb. van Soest, Z. — P. C. Webbers, geb. Brittijn, D.

GEHUWD: J. F. Teeken, Jm. en H. van Gelder, Wed. — C. van der Blom, Jm. en E. Neuteboom, Jd.

OVERLEDEN: S. M. van Strien, D., 2 m. — J. J. Pieket, Z., 5 m. — J. Augustijn, geb. van Berkel, 62 j. — I. M. Niermeyer, D., 9 j. en 10 m. — A. G. La Court, Z., 3 m. — T. van Leeuwen, geb. van der Veen, 63 j. — H. van der Laken, 34 j. — J. Karreman, geb. Aniba, 67 j. — J. de Tombe, Z., 2 j. en 7 m. — G. Vlasveld, 70 j. — C. H. Karstens, D., 1 j. en 7 m. — T. Stolp, geb. Boeke, 47 j. — M. Beun, 64 j.

KERKNIEUWS.

Door Z. M. zijn goedgekeurd de beroepingen van Predikanten, door de Kerkeraden der navolgende Herv. gemeenten, als: van Harderwijk, op A. J. Molenaar, Pred. te Scheveningen; van Cillaarshoek, op A. Stuffken, Cand.; van Watergang, op A. J. Berman, Cand.; van Purmerende, op A. van Toorenenbergen, Pred. te Hendrik-Ido-Ambacht, van Zaandijk, op P. van Limmik, Pred. te Bennes Binnendijks; van Utrecht, op B. J. Adriani, Pred. te Haarlem; van Bergum, op H. J. E. van Hoorn, Cand.; van Wijnaldum, op M. van der Tuuk van Slooten, Cand.; alsmede het beroep van de Doopsgezinde gemeente te Woudsend, op J. D. van der Plaats, Pred. te Hindeloopen.

KAMPEN, 21 October. Weldra zal alhier een vijfde Predikant beroepen kunnen worden, hoofdzakelijk ten behoeve van het instructie-bataljon; de Minister voor de Zaken der Herv. Eeredienst heeft daarvoor de som van ƒ400 en die van oorlog eene gelijke som toegestaan, zoodat het tractement te zamen zal bedragen ƒ800. De andere Predikanten hebben ieder ƒ1600. Te Zwolle is sedert lang sprake van het beroepen van een zesden Predikant.

AKADEMIE-NIEUWS.

PROMOTIE AAN DE UTRECHTSCHE HOOGESCHOOL.

Den 21sten October de Heer L. Adriani, van Rotterdam, in de Regten, met *Theses*.

Nog is ten behoeve van den rampspoedigen Landbouwer te *Deurne*, met dankzegging ontvangen, van N. N. *f* 1.—. Zoo daar iemand nog een penningske voor hem en zijn gezin ten beste heeft, de Ondergeteekende, die het reeds bij hem ontvangene wenscht over te maken, beveelt zijne belangen daarvoor gaarne aan.

J. TICHLER.

ADVERTENTIËN.

Getrouwd: T. VAN WESTRHEENE Pz.,
Beroepen Predikant te Jaarsveld.
EN
'S GRAVENHAGE, 22 October 1856. A. G. PIJZEL.

Heden overleed Mejufvrouw ANTJE HORN, Weduwe den Heer JOHANNES LA LAU, in den ouderdom van ruim 69 jaren.

SOETERWOUDE, 17 October 1856.

LEYDEN, 21 October 1856. Werden wij voor vijf maanden diep bedroefd door het overlijden van onzen geliefden Vader, heden trof ons den gevoeligsten slag onzes levens, door het afsterven van onze innig geliefde Moeder T. BOEKE, Wed. G. STOLP, in den ouderdom van 47 jaren, na eene ongesteldheid van ruim 2 jaren. Allen die de overledene gekend hebben, zullen beseffen wat wij in haar verliezen, echter zullen wij, zeven ouderlooze Kinderen, trachten te berusten in den alwijzen wil van onzen Hemelschen Vader.

Uit aller Naam,
D. STOLP.

De Zaak zal door ons op de vorige wijze worden voortgezet.

Heden overleed te *'s Hage* in den leeftijd van 33 jaren, onze geachte en hartelijk beminde Broeder en Behuwd-Broeder PIETER FREDRIK WILDERINK, in leven Mr. *Timmerman* en *Aannemer* te *'s Hage;* diep betreurd door zijne Echtgenoote en Betrekkingen.

J. F. R. DE BALBIAN,
LEYDEN, 22 October 1856. M. A. DE BALBIAN, WILDERINK.

Eenige en Algemeene Kennisgeving.

Al degenen die iets te vorderen hebben van of verschuldigd zijn aan Wijlen den Wel-Edelen Heer Mr. ANDRIES ABRAHAM BILLIE, in leven *Procureur bij de Arrondissements-Regtbank te Leyden;* en aldaar op den 19den September dezes jaars overleden, worden verzocht daarvan voor den 1sten November aanstaande opgave of betaling te doen ten Kantore van den Notaris J. A. PRYN, te *Leyden*.

BEIJERSCH BIER.

Echt **Winterlager Kitsinger Bier**, à 30 Cts per flesch, te bekomen bij
J. J. VAN DOOREMAALEN,
Ouden Singel, hoek van de Zandstraat.

☞ Alle dagen versch van 't Vat.

SPAANSCHE TAAL.

De Ondergeteekende, geëxamineerd Spaansch Translateur en Taalmeester te *Rotterdam*, is voornemens te dezer Stede eenen **Cursus** te openen in de Spaansche Taal, des Woensdags van iedere week. Belangstellenden worden uitgenoodigd zich, ter bekoming van nadere inlichtingen, te vervoegen bij den Boekhandelaar JAC. HAZENBERG CORN.ZOON, alhier.

LEYDEN, October 1856. F. H. PHILIPS.

De Raad van Administratie van het Invalidenhuis te Leyden, zal op Maandag den 27sten October 1856, des namiddags ten 2 ure, aan de minst inschrijvenden **aanbesteden**:

De levering van de navolgende Artikelen benoodigd van den 1sten Januarij tot den 30sten September 1857, als: *Tarwd, Rund en Kalfsvleesch, Rundvet, Boter, Gort, Rijst, Gele en Groene Erwten, Grabanten, Zuurkool, Zout, Peper, Azijn, Olie, Zoete en Karnemelk, Wijn en Bier, Stroo, Steenkolen, Turf en Hout,* en van 1 Januarij tot ult°. Junij, 1857 de *Aardappelen.* [In de Courant van den 20sten dezer, stond verkeerdelijk tot 1 Junij].

De Monsters en Voorwaarden zijn ter inzage aan genoemd Gesticht.

De Billetten zullen in tegenwoordigheid der Inschrijvers worden geopend en moeten de prijzen in deze vermeld, gesteld worden in *guldens, cents en halve Cents,* terwijl de Aanbesteders zich de gunning voorbehouden.

De Raad van Administratie voornoemd,
VAN LIMBURG STIRUM, *President.*
V. PUTTKAMMER, *Secretaris.*

OPENBARE VERKOOPING,

op Donderdag 30 October 1856, voormiddags ten 10 ure, in het Logement het *Hof van Holland*, te *Noordwijk-Binnen*, ten verzoeke der Erven van Wijlen den Heer J. STEERHOEK, van:

Eene hechte en sterke HEERENHUIZING, in welke de *Bollenkweekerij* sints een tal van jaren, met het gunstigste gevolg is uitgeoefend, met annexe GEBOUWEN, ERVE EN TUIN, benevens twee percelen allerbest TUIN- OF BOUWLAND en een perceel uitmuntend BOLLENLAND, een en ander staande en gelegen te *Noordwijk-Binnen*; te zamen groot 6 bunders, 52 roeden en 21 ellen.

Breeder bij Billetten, en nadere inlichtingen te bekomen ten Kantore van den te *Noordwijk* residerenden Notaris Mr. C. C. VAN DER SCHALK.

De Ondergeteekende heeft de eer aan de Dames te berigten, dat zij op heden de **Winter-Modelhoeden en Mutsen** heeft ontvangen. Zij beveelt zich beleefdelijk aan.

M. J. VAN DOOREMAALEN,
24 October 1856. Breedestraat bij 't Gangetje, W. IV, N°. 255.

Uitgegeven door J. B. WOLTERS, te *Groningen*:

De 2de herziene druk van *Het Nederlandsch Burgerlijk Regt, naar de volgorde van het Burg. Wetb.*, door Mr. G. DIEPHUIS. Eerste Deel. Gr. 8°. *f* 4.40. In 9 Deelen compleet *f* 39.60.

Mr. A. OUDEMAN, *Het Ned. Wetb. van Burg. Regtsvord., naar deszelfs beginselen ontwikkeld, en door Formulieren in praktijk gebragt.* Vier deelen. Tweede herziene druk. Gr. 8°. *f* 14.70.

Opmerkingen en mededeelingen, betreffende het Nederlandsch Regt, verzameld door Mrs. A. OUDEMAN en G. DIEPHUIS. 2de reeks. Afl. 1 en 2. Gr. 8°. *f* 1.60.

Van den Vos Reinaerde, uitgegeven en toegelicht door Prof. W. J. A. JONCKBLOET. Gr. 8°. *f* 3.90.

Prof. CHOULANT's *Handboek der bijzondere Ziektekunde en Geneeskunde van den mensch.* Naar den 5den druk van Prof. RICHTER vert. door Dr. L. ALI COHEN. Twee deelen. Gr. 8°. *f* 13.90.

AD. SCHUMANN, *CHRISTUS of de leer des O. en N. V. aangaande den Persoon des Verlossers.* Verkort bewerkt door Ds. W. VERWEY. Gr. 8°. *f* 3.90.

W. VON HUMBOLDT, *Lichtstralen uit zijne Brieven.* Met eene schets van v. H's. leven, door ELIZA MEIJER. Postf. *f* 1.90.

GOEVERNEUR's *Gedichten en Rijmen.* 2de druk *f* 1.40.

CHANNING's *Christel. Redevoeringen.* 2de druk *f* 1.50.

Met toenemend succès debiteert C. W. DRAIJER, te *Rotterdam*, en is alom te bekomen, het

WELGELIJKEND PORTRET
VAN
Prof. J. J. PRINS,

Door A. J. EHNLE op Steen geteekend, en gedrukt ter Steendrukkerij van P. BLOMMERS, te *'s Hage.*

De prijs is per Ex. op goed Velin Plaatpapier met facsimile *f* 1.50; per id. id. (Chin.) *f* 1.80; per id. op groot id. id. *f* 2.50; terwijl nog enkele Proefdrukken vóór de letter op extra zwaar Velin voorhanden zijn à *f* 4.

Heden Vrijdag namiddag 24 October ten 5 ure,
verkoopen de Boekhandelaars GEBROEDERS VAN DER HOEK, de overige **Letterkundige Werken en Romans.**

Zaturdag namiddag 25 October,
ten slotte, **Mengelwerken, Taalkunde, Meet-, Stel- en Cijferkunst, Opvoeding en Onderwijs.**

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN.
WOENSDAG 22 October.

	Laagst koers.	Hoogst koers.	Gebleven.
NEDERLAND, Werkelijke Schuld . . à 2½ pCt.	61 13/16	62 1/8	62
Dito Certificaten 3	73 5/8	—	—
Dito dito 4	93 1/4	93 3/8	93 1/4
Amortisatie Syndicaat 3½	—	—	—
Handelmaatschappij 4½	—	—	—
O. I. Leening 4	—	—	—
Aandeelen Holl. Spoorweg 4½	—	—	—
Dito Rijn-Spoorweg 4½	—	—	—
FRANKRIJK, Certif. 3	—	—	—
Dito dito 4½	—	—	—
RUSLAND, Obl. HOPE 1798 en 1816 . . 5	102 1/4	102 3/8	—
Dito dito 1828 en 1829 5	101 3/4	—	—
Certif. bij dito 1831 en 1833 . . . 5	92	—	—
Dito 1840 4	83 1/8	—	—
Dito bij STIEGLITZ & Co. 4	—	—	—
Dito dito Nieuwe 4	—	—	—
Inschrijving in Assign. 6	—	—	—
Certificaten van dito 6	—	—	—
POLEN, Aandeelen 1835 . . . fl. 500	153 1/2	—	—
Dito Obligatiën 4	76 1/2	—	—
PRUISSEN, Obl. te Londen . . . à 4½ pCt.	—	—	—
SPANJE, Obligatiën 1½	23 1/2	23 9/16	23 1/2
Dito Obligatiën 3	41 3/8	—	—
Dito Binnenl. à 6 m. 3	37 1/2	37 3/4	37 5/8
Bewijzen Coupons	5 5/8	5 1/4	
OOSTENRIJK, M. B bij Goll 5	—	—	—
Dito 4	61	—	—
Dito Metall. 5	72 1/16	73 1/2	72 1/2
Dito Nieuwe 5	82 1/2	82 3/4	82 5/8
Dito 1847 . . . . . 2½	38	36 1/2	—
BELGIE 2½	—	—	—
Dito bij ROTHSCHILD 2½	—	—	—
Dito dito 4½	—	—	—
BRAZILIE, 1824 100 £ 5	98 1/2	—	—
PORTUGAL, te Londen 3	43	43 1/8	43 1/16
SARDINIE, ... 5	—	—	—
PERU, Geldleening 1853 . . . . . 4½	—	—	—
VENEZUELA, Obligatiën 6 pCt. nu . . 4¼	33	33 1/2	33 1/8
GRENADA, Obligatiën 2½	20 13/16	20 7/8	—
MEXICO, Obligatiën 1851 3	20 1/8	20	—
N.-AMERIKA, Bankactiën	—	—	—

Koers van het Geld: Beleening 5 pCt. Prolongatie 5½ pCt. Wissel-Disconto 5.

Te Leyden ter Boekdrukkerij van J. G. LA LAU.

DE BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN LEYDEN, doen te weten, dat door den Raad dier Gemeente, in zijne Vergadering van den 9 October jl., is vastgesteld de volgende

ALGEMEENE POLITIE-VERORDENING

VOOR DE GEMEENTE

LEYDEN,

EERSTE HOOFDSTUK.

OP DE VERDEELING DER GEMEENTE IN WIJKEN EN GEBUURTEN EN OP HET BESTUUR VAN DEZE.

EERSTE AFDEELING.

Van het grondgebied der gemeente en zijne verdeeling.

Art. 1.

Het grondgebied der gemeente strekt zich uit tot den kring der Stads singels en hunne slooten met al wat daar binnen gelegen is, benevens *a.* de gebouwen, tuinen en bleekerijen buiten de Mare en Rijnsburgsche poorten, van den Marendijk tot omtrent de Pesthuislaan, zijnde de voormalige buitenvrijdom dezer stad, aldaar bekend geweest onder wijk IX, numero 14 tot 37 ingesloten, laatst begrepen geweest onder de gemeente *Oegstgeest*; zijnde bij het kadaster bekend sub sectie A, N°. 137 tot en met 153, 156 en 157, 159 tot en met 167, 179, 182 tot en met 189, 195 en 196, 198 tot en met 200, 202, 204, 207 tot en met 211, 213, 240, 259 tot en met 273, 281, 285, 286, 288 tot en met 295, 297, 298, 302 tot en met 305, 308, 315 tot en met 317, 328, 329, 335, 336, 338, 342 tot en met 346, 354 tot en met 356. *b.* het plein buiten de Zijlpoort van de singelgracht tot aan het eerste bruggetje in den weg, benevens dat gedeelte water daarnevens gelegen, doorgaans gebruikt tot legplaats der Friesche turfschepen, te voren begrepen geweest onder de gemeente van *Leyderdorp*, bij het kadaster bekend sectie A, N°. 217, 220 en 221. *c.* het plein buiten de Wittepoort van het Paardenwed tot het midden der sloot, gelegen aan den oostelijken kant van een tuin van den Heer Kruis (thans Ds. C. R. Bierfort), begrepen geweest onder de gemeente van *Soeterwoude*, kadaster sectie A, N°. 232.

Art. 2.

De gemeente is verdeeld in *negen* wijken, die weder in *negen en dertig* afdeelingen, *gebuurten* genaamd, gesplitst zijn.

Art. 3.

Wijk I heeft *twee* zulke afdeelingen of gebuurten, loopende de *eerste* gebuurte van de Noordeindsbrug langs de westzijde van het kort Rapenburg, de zuidzijde van het Galgewater, de Weddesteeg (beide zijden), den nedergelegden vestwal, de zuidzijde van de Groenhazengracht, de Doelengracht oostzijde, de Doelensteeg, het Rapenburg tot aan de Noordeindsbrug en bevattende het Noordeinde, de Valkesteeg, de beide Sloppen, de Witte Poort, het Bolwerk, de Sliksteeg, de Zwijnhoornsteeg, het Zand of de Varkenmarkt en de Groenhazengracht (beide zijden); — de *tweede* van de Doelenbrug aan het Rapenburg langs de noordzijde van de Doelensteeg (met de huizen van de getrouwde militairen); — voorts langs het Rapenburg tot aan de Vliet, de Vliet westzijde tot aan de vest, de Bakkersteeg (beide zijden), de geamoveerde Blaauwesteeg, de Doelenachtergracht, de Nonnensteeg aan beide zijden tot aan het Rapenburg en bevattende de huizen op de Doelengracht westzijde, de Mentjessteeg, de Zegersteeg en de Cellebroersgracht (beide zijden).

Wijk II heeft *twee* zulke afdeelingen of gebuurten, loopende de *eerste* van het Rapenburg aan de Vliet, langs de oostzijde van de Vliet tot aan den vestwal, langs den vestwal tot aan de Koepoort en voorts tot aan de Stadspoort tegenover de Garenmarkt, de Garenmarkt westzijde, de Raamsteeg noordzijde, de Koepoortsgracht westzijde, het Rapenburg zuidzijde tot aan de Vliet en bevattende de Molensteeg, de Kampersteeg, de Conscientiestraat, de Kijfhoekstraat tot aan de Stadspoort op de Garenmarkt, de Sint Jacobsgracht, de Garenmarkt westzijde, de twee Raamstegen noordzijde, de Koepoortsgracht oost- en westzijde; — de *tweede* van de Stadspoort tegenover de Garenmarkt, langs de Hoefstraat, of Kijfhoek tot aan de Zijdgracht, achter den korenmolen de Oranjeboom om, naar de Binnenvestgracht, deze langs tot aan de achterste Kraaijerstraat, de westzijde van deze straat, de noordzijde van het Levendaal tot aan de Garenmarkt, en deze aan de oostzijde tot aan de Kijfhoekstraat, en bevattende de korte Raamsteeg, de Zijdgracht, de Kalverstraat, de Geeregracht, de Geerestraat, de Klikstraat, de Gorstenstraat, de Haverstraat, de Zwanenburgsteeg en het Berkendaalsteegje.

Wijk III heeft *vier* zulke afdeelingen of gebuurten, loopende de *eerste* van het Levendaal, de oostzijde van de achterste Kraaijerstraat, langs de Binnenvestgracht den hoek om tot aan het Levendaal, langs de noordzijde van het Levendaal tot aan de Kraaijerstraat, en bevattende de Pakstraat, de achterste Rijnstraat, de middelste Gorsten- en Haverstraten; — de *tweede* van de brug voor de Kraaijerstraat, langs de noordzijde van den Nieuwen Rijn, langs de Binnenvestgracht, de zuidzijde van het Levendaal, de oostzijde van de Kraaijerstraat tot aan den Nieuwen Rijn, en bevattende de Hoogewoerd, de Rijnstraten en de Bolwerkstraat; — de *derde* van de brug voor de Kraaijerstraat, deze langs de westzijde, voorts het Levendaal zuidzijde, de Sint Jorissteeg oostzijde, de Watersteeg oostzijde, den Nieuwen Rijn tot aan de Kraaijerstraat en bevattende de Hoogewoerd, de beide Waterstegen, de Kraauwelsteeg, de Wielmakersteeg, de Vrouwensteeg en de Spilsteeg; — en de *vierde* van de brug voor de Watersteeg, deze langs de westzijde, de westzijde van de Sint Jorissteeg, de zuidzijde van het Levendaal, de noordzijde van het Steenschuur, het Gangetje, de noordzijde van den Nieuwen Rijn tot aan de Watersteeg en bevattende de Kaardensteeg, de Barbarasteeg en de Stinksteeg.

Wijk IV heeft *vijf* zulke afdeelingen of gebuurten, loopende de *eerste* van de Hoogewoerdsbrug langs de zuidzijde van het Gangetje, de oostzijde van de Botermarkt en Vischmarkt, de zuidzijde van de Maarsmansteeg en Pieters Kerk Choorsteeg, de westzijde van de Langebrug, de zuidzijde van het Steenschuur tot aan de Breedestraat, en bevattende de Breedestraat, de Mosterdsteeg, de Choorlammersteeg, de Torensteeg, de Koornbrugsteeg, de Kapelstraat, de Wolsteeg, de Ketelboetersteeg, de Plaatsteeg en de Boomgaardsteeg; — de *tweede* van het kruis op de Langebrug, de zuidzijde van de Pieters Kerk Choorsteeg langs den inhoek tot aan de Nieuwsteeg, de zuidzijde van de Kloksteeg, langs de zuidzijde van het Rapenburg, de westzijde van de Langebrug tot aan de Pieters Kerk Choorsteeg, en bevattende de Nieuwsteeg, de Heerensteeg, de Salomonsteeg, de Scheepmakersteeg en de Zonneveldsteeg; — de *derde* van de brug aan de Kloksteeg, deze langs de noordzijde, achter om de Pieters Kerk, langs de westzijde van de Pieters Kerkstraat en Pieters Kerkgracht, de zuidzijde van de Langebrug, de oostzijde van het Rapenburg tot aan de Kloksteeg, en bevattende de Papengracht, de Houtstraat, het Geregt, de Muskadelsteeg, de lange Schoolsteeg, de Lokhorstraat en de huizen rondom de Pieters Kerk; — de *vierde* van het Rapenburg aan de Langebrug, deze langs de zuidzijde, de Pieters Kerkgracht en straat oostzijde, de bogt van Guinee, de noordzijde van de beide Pieters Kerk Choorstegen, de zuidzijde van de Breedestraat, de oostzijde van het Rapenburg tot aan de Langebrug, en bevattende de Papenstraat en korte Schoolsteeg, de Mooijapiksteeg, de Diefstegen, het Kuipersteegje en de Arend Roelandsteeg; — en de *vijfde* van het kruis op de Breedestraat langs de noordzijde van de Maarsmansteeg, den Rijn, de Aalmarkt en Boommarkt, de oostzijde van het Kort Rapenburg, de noordzijde van de Breedestraat tot aan de Maarsmansteeg, en bevattende de Mandemakersteeg, de Vrouwensteeg, de gouden Leeuwpoort en de Kabbeljaauwsteeg.

Wijk V heeft *vijf* zulke afdeelingen of gebuurten, loopende de *eerste* van den hoek langs het Galgewater, langs de Morsch- en Rijnsburger Poorten, de Binnenvestgracht, de westzijde van de IJzerengracht, de Beestenmarkt, de Steenstraat, het korte Galgewater tot aan den hoek, en bevattende de Klei- of Galgstraat, de Smitssteeg, de Kruisstraten, de Narmstraten, de Steenstraat, de St. Aagtenstraat en de beide molens op den vestwal; — de *tweede* van den hoek aan de IJzerengracht, langs den Ouden Singel, de westzijde van de Mare, de noordzijde van de Binnenvestgracht, de oostzijde van de IJzerengracht tot aan den Ouden Singel, en bevattende de Fokkestegen, de Scheistraten, de Prinsensteeg, het Wijkstraatje en den molen de Valk; — de *derde* van den hoek aan de Mare langs den Ouden Singel, de westzijde van de Volmolengrachten, de Binnenvestgracht, de oostzijde van de Mare tot aan den Ouden Singel, en bevattende de Westvolmolensteeg, de Spek- of Varkesteeg, de Rijneveststeeg en de huizen op den vestwal; — de *vierde* van den hoek aan de Volmolengracht, voorts den

Ouden Singel, de westzijde van de Oostdwersgracht, de Binnenvestgracht, de oostzijde van de Volmolengrachten tot aan den Ouden Singel, en bevattende de Zandstraten, de Baatestraat, de Tweelingstraat, het Prinsensteegje, het Werk- of Vogelstraatje en de Oostvolmolensteeg; — de *vijfde* van de Oostdwersgracht, den Ouden Singel, voorts de westzijde van de Oude Heerengracht of de Houtmarkt, de Binnenvestgracht, de oostzijde der Oostdwersgracht tot aan den Ouden Singel, en bevattende de Koolstraten, het Brandewijnsgrachtje, het Koolgrachtje, de Bolwerkstraat, het Huigstraatje, den korenmolen en de huizing op de vest.

Wijk VI heeft *zeven* zulke afdeelingen of gebuurten, loopende de *eerste* van den hoek aan de Oude Vest langs den Kouden Hoek of de Heerengracht, langs de noordzijde van den Ouden Rijn, de oostzijde van de Pelikaan- of Bakkersteeg, de Oude Vest tot aan de Heerengracht, en bevattende de Vestestraat of Koesteeg, de Bokkesteeg of Marialijsensteeg, de Klimmende Leeuwsteeg en de Groene Poort; — de *tweede* van de Oude Vest langs de westzijde van de Pelikaan- of Bakkersteeg, de noordzijde van de Marendorpsche Achtergracht, de oostzijde van de Volmolengracht, de Oude Vest tot aan de Bakkersteeg, en bevattende de lange Duizendraadsteeg, de Bouwelouwesteeg en de Paradijssteeg; — de *derde* van den hoek der Oude Vest langs de westzijde van de Voldersgracht, de noordzijde van de Marendorpsche Achtergracht, de oostzijde van de Mare, de zuidzijde van de Oude Vest tot aan de Voldersgracht, en bevattende de Janvossensteeg, de lange Schagensteeg, de Noord en Zuidrunderstegen, de Klaresteeg, de Mirakelsteeg en de Koddesteeg; — de *vierde* van den hoek der Bakkersteeg langs den Ouden Rijn noordzijde, de oostzijde van de Kerksteeg en korte Paradijssteeg, de zuidzijde van de Achtergracht, de westzijde van de Bakkersteeg tot aan den Ouden Rijn, en bevattende de Lengewerfsteeg, de Duizenddraadsteeg, de Lobbesteeg, de korte Bouwelouwesteeg en het Lombardsteegje; — de *vijfde* van den hoek aan de Donkersteeg langs de noordzijde van den Ouden Rijn, de westzijde van de Kerksteeg en korte Paradijssteeg, de zuidzijde van de Achtergracht, de oostzijde van de Mare tot aan den Ouden Rijn voor de Donkersteeg en bevattende de Dullebakkerssteeg, de Kuipersteeg, de Donkersteeg, de korte Janvossensteeg en de korte Schagensteeg; — de *zesde* van den hoek van de Turfmarkt langs de noordzijde van de Haarlemmerstraat, de Brandewijnsteeg, de westzijde van de Mare, de Oude Vest en Turfmarkt tot aan de Haarlemmerstraat en bevattende de St. Ursula- of Moriaansteeg, de Michielstraat, het Klooster, de Vrouwenkamp, de Joseph- of Sionsteeg, de lange en korte Agnietestraat, de Vrouwenkerkstraat, de Bolhuissteeg, het Vrouwen Kerkhof, de Hazewindsteeg, de Moer Annasteeg en de Lijsbethstegen; — en de *zevende* van den hoek aan de Borstelbrug langs den Apothekersdijk, den stillen Rijn, de westzijde van de Mare, de zuidzijde van de Brandewijnsteeg, de Haarlemmerstraat langs het Galgewater tot aan de Borstelbrug, en bevattende de Paardensteeg, de Schapensteeg, de Janbannesteeg, de Vrouwensteeg, de Goegerritsteeg, de Spijkerboorsteeg en de Haarlemmerstraat.

Wijk VII heeft *acht* zulke afdeelingen of gebuurten, loopende de *eerste* van den hoek aan de Hoogstraat langs de zuidzijde van den Ouden Rijn, de westzijde van de Hoogelandsche Kerkgracht, de westzijde van de Beschuitsteeg, den Nieuwen Rijn en de Hoogstraat tot aan den hoek van den Ouden Rijn en bevattende de Nieuwstraat en de Burgsteeg; — de *tweede* van de Nieuwstraat langs de westzijde van de Hooigracht, de zuidzijde van den Ouden Rijn, de oostzijde van de Hoogelandsche Kerkgracht achter de Hoogelandsche Kerk om, de Nieuwstraat tot aan de Hooigracht en bevattende den Middelweg, de Choorsteeg, de Heerensteeg, de Koppenhinkstegen en de Kerksteeg; — de *derde* van den hoek aan de Hooigracht langs den Ouden Rijn, de westzijde van de Middelstegracht, de noordzijde van de Groenesteeg, de oostzijde van de Hooigracht tot aan den Ouden Rijn en bevattende de Vleersteeg; — de *vierde* van de Groenesteeg, de westzijde van de Middelstegracht, den Nieuwen Rijn, de oostzijde van de Beschuitsteeg, de zuidzijde van de Nieuwstraat, de oostzijde van de Hooigracht tot aan de Groenesteeg, daarvan de zuidzijde tot aan de Middelstegracht; — de *vijfde* van den Nieuwen Rijn langs de oostzijde van de Middelstegracht, de zuidzijde van de Groenesteeg, de westzijde van de Uiterstegracht, den Nieuwen Rijn tot aan de Middelstegracht; — de *zesde* van den hoek aan den Nieuwen Rijn langs de westzijde van de Heerengracht, de Groenesteeg, de oostzijde van de Uiterstegracht, den Nieuwen Rijn tot aan de Heerengracht en bevattende de Vestestraat; — de *zevende* van de Groenesteeg langs de oostzijde van de Middelstegracht, den Ouden Rijn, de westzijde van de Uiterstegracht, de noordzijde van de Groenesteeg tot aan de Middelstegracht; — en de *achtste* van den Ouden Rijn langs de oostzijde van de Uiterstegracht, de Groenesteeg, de westzijde van de Heerengracht, den Ouden Rijn tot aan de Uiterstegracht en bevattende de Vestestraat en de Kerksteeg.

Wijk VIII heeft *vijf* zulke afdeelingen of gebuurten, loopende de *eerste* van den hoek aan den Nieuwen Rijn, de oostzijde van de Heerengracht, het Waardkerkplein, achter de Waardkerk om, langs de westzijde van de Oranjegracht, den Nieuwen Rijn tot aan de Heerengracht en bevattende de Langestraat en de Groenesteeg; — de *tweede* van den Nieuwen Rijn langs de oostzijde der Oranjegracht, de Kerksteeg door het Bonhuis van Noordrijnevest, de Binnenvestgracht, den Nieuwen Rijn tot aan de Oranjegracht en bevattende de Waardgracht, de Kaarsenmakerstraat, de Groenesteeg, de Singelstraat en de Looijerstraat; — de *derde* van den hoek der Heerengracht, langs den Zuidsingel, de Binnenvestgracht, door het bonhuis van Noordrijnevest, de Kerksteeg, het Kerkplein langs de Heerengracht tot aan den Zuidsingel en bevattende de Oranjegracht, de Waardgracht, de Looijerstraat, de korte Langestraat en de Waardgracht; — de *vierde* van de Kalvermarkt langs de Haven, de Binnenvestgracht, de Zuidsingel, de Kalvermarkt tot aan de Haven en bevattende de Minnebroersgracht, de Kijfgracht en de grofsmederij; — en de *vijfde* van den hoek aan de Haven langs de Oude Heerengracht, de Binnenvestgracht tot aan de Zijlpoort, langs de Haven tot aan de Heerengracht, en bevattende de Verwerstraat, de West- en Oosthavenstraten en de Looijerstraten.

De buitengebuurte of Wijk IX maakt uit den geheelen vrijdom buiten de poorten.

TWEEDE AFDEELING.

Van het bestuur der gebuurten.

Eerste Titel.

Van de inrigting van het bestuur der gebuurten.

§ 1. *Algemeene bepalingen.*

Art. 4.

Aan het hoofd van elke gebuurte staat een *heer* der gebuurte.

Art. 5.

Bij afwezigheid of ziekte van den heer der gebuurte of bij vacature, wordt zijne betrekking door eenen inwoner der gebuurte, *raad* genaamd, waargenomen.

§ 2. *Van de benoeming van de heeren en raden der gebuurten.*

Art. 6.

De heeren en raden der gebuurten worden benoemd door Burgemeester en Wethouders.

§ 3. *Van de vereischten voor de betrekking van heer der gebuurte en wie daartoe niet kunnen benoemd worden.*

Art. 7.

Om heer der gebuurte te wezen, moet men den vollen ouderdom van drie en twintig jaren bereikt hebben, kunnen lezen en schrijven en binnen de gebuurte wonen.

Art. 8.

Tot heeren der gebuurten kunnen niet worden benoemd:

1°. studenten aan de Hoogeschool alhier;

2°. krijgslieden in werkelijke zee- of landdienst beneden den rang van officier;

3°. zij, die in gast-, wees- of armhuizen verpleegd worden;

4°. lijf- en huis-bedienden bij hunne meesters inwonende;

5°. die bij eenig armbestuur bedeeld worden;

6°. herbergiers en tappers van bier of sterken drank.

§ 4. *Van den tijd, voor welken de benoeming plaats heeft.*

Art. 9.

De benoeming tot heer of raad der gebuurte geschiedt voor den tijd van vier jaren. De aftredenden zijn weder benoembaar.

Art. 10.

Die tusschentijds benoemd is, bekleedt zijne betrekking slechts zoolang als hij, in wiens plaats hij gekomen is, die bekleed zou hebben.

§ 5. *Van het verlies van, en ontslag uit de betrekking van heer of raad der gebuurte.*

Art. 11.

De heer of raad der gebuurte, die uit de gebuurte verhuist, verliest zijne betrekking. Veertien dagen voor de verhuizing geeft hij daarvan op het bureau van den burgerlijken stand kennis.

Art. 12.

Burgemeester en Wethouders ontslaan ten allen tijde de heeren of raden der gebuurten, bij nalatigheid of onwil, uit hunne betrekking.

Art. 13.

De benoeming wordt door Burgemeester en Wethouders openlijk bekend gemaakt.

Art. 14.

Wanneer een heer der gebuurte ophoudt die betrekking te bekleeden, zorgt hij, of bij zijn overlijden zorgen zijne weduwe of zijne erfgenamen, dat alle registers, stukken of bescheiden, welke hij in die betrekking onder zijne berusting had, uiterlijk binnen drie weken na het ophouden zijner hoedanigheid aan zijnen opvolger of aan den raad der gebuurte overgegeven worden.

§ 6. *Van hunne indiensttreding.*

Art. 15.

Binnen veertien dagen na hunne benoeming, stellen de heeren en raden der gebuurten hunne naamteekening in twee registers, één te houden bij het bureau van den burgerlijken stand, en één te houden bij dat van politie.

Art. 16.

De heeren der gebuurten ontvangen onmiddellijk daarna van Burgemeester en Wethouders een door deze vast te stellen onderscheidingsteeken, waarvan zij voorzien moeten zijn, zoo dikwijls zij zich in het openbaar in hunne betrekking vertoonen.

Art. 17.

Na in dienst te zijn getreden, wordt aan hunne woning van stadswege een bord geplaatst, waarop staat: *heer der gebuurte, Wijk gebuurte N°. tot N°.*

§ 7. *Kosten van beheer.*

Art. 18.

De heeren der gebuurten nemen hunne betrekking voor niet waar. De registers en verdere benoodigde stukken worden hun van stadswege verstrekt. Ter vergoeding van schrijfloonen, knechtsloon en andere kleine uitgaven, wordt jaarlijks hoogstens eene som van *duizend guldens* verstrekt, door Burgemeester en Wethouders naar vaste regelen te verdeelen onder de gezamenlijke heeren der gebuurten.

Art. 19.

De heeren der gebuurten kunnen, hetzij ieder voor zich, hetzij in gemeenschap met elkander, een knecht der gebuurte aannemen, ten einde hen in hun werk bij te staan. Zij doen dit onder zoodanige voorwaarden als zij goedvinden, doch moeten de kosten daartoe benoodigd, uit de hun bij art. 18 toe te kennen vergoeding bestrijden. Zij ontslaan die knechts naar goedvinden.

§ 8. *Over de vereeniging van de heeren der gebuurten eener wijk in een wijk-collegie.*

Art. 20.

In de eerste vergadering van elk jaar, waarop, ingevolge de bepaling van art. 40, de heeren der gebuurten in een wijk-collegie bijeenkomen, kiezen zij uit hun midden eenen voorzitter en, zoo zij dit noodig achten, eenen secretaris. Van deze benoeming wordt aan Burgemeester en Wethouders kennis gegeven.

Tweede Titel.

Van de werkzaamheden van de heeren der gebuurten.

§ 1. *Van de registers van de bevolking der gebuurten.*

Art. 21.

De heeren der gebuurten houden, naar de volgnummers der huizen, een naauwkeurig register van alle personen, welke binnen hunne gebuurte wonen.

Dat register zal volgens een model, door Burgemeester en Wethouders vast te stellen, moeten inhouden de nummers der gebouwen en erven, de namen der in huis wonende personen, hunnen ouderdom, hun beroep of bedrijf, hunne godsdienstige gezindte en of zij eigenaars of huurders van het door hen bewoonde zijn.

Van al de personen, in die registers voorkomende, wordt eene alphabetische lijst gehouden.

Art. 22.

De registers van de heeren der gebuurten worden door den ambtenaar van den burgerlijken stand, of de door hem daartoe aan te wijzen ambtenaren van het bureau van den burgerlijken stand, op het eerste en laatste blad onderteekend, en de verdere bladen worden genummerd en gewaarmerkt.

Art. 23.

De heeren der gebuurten teekenen de veranderingen aan, welke de bevolking hunner gebuurte door geboorte, huwelijk, echtscheiding of overlijden ondergaan heeft.

Maandelijks geeft de ambtenaar van den burgerlijken stand hun eene naauwkeurige opgave dier veranderingen, welke zij, voor zoo veel dit niet reeds geschied is, in hunne registers overbrengen.

Art. 24.

Zij schrijven degenen, die zich uit eene andere gemeente hier ter stede met der woon nederzetten en zich binnen hunne gebuurte vestigen, of uit eene andere gebuurte binnen de hunne komen wonen, of in hunne eigene gebuurte van woning veranderd zijn, niet in hun register op, dan na vertoon van het bewijs, dat die personen het een en het ander op het bureau van den burgerlijken stand hebben aangegeven, of op bevel van den ambtenaar van den burgerlijken stand.

Art. 25.

Wanneer zij ontdekken, dat iemand van buiten de gemeente zich voortdurend binnen hunne gebuurte ophoudt, of van eenige verandering van woning kennis krijgen, zonder dat hun het bewijs van inschrijving op het bureau van den burgerlijken stand dezer gemeente vertoond is, geven zij daarvan kennis aan den ambtenaar van den burgerlijken stand, alsmede, met opnoeming der getuigen of andere bewijsmiddelen, aan den commissaris van politie, ten einde de overtreding, zoo deze bestaat, geconstateerd worde.

Art. 26.

Zoo dikwijls door Burgemeester en Wethouders, den ambtenaar van den burgerlijken stand, de commissarissen van politie, de bij het plaatselijk bestuur erkende armverzorgers en de heeren van andere gebuurten inzage van hunne registers verlangd wordt, zijn zij verpligt die te geven.

Zij mogen hun register echter niet buiten hunne woning afgeven, dan op schriftelijke magtiging van Burgemeester en Wethouders.

Art. 27.

In de maanden Junij en December van elk jaar, gaan zij hunne gebuurten huis voor huis rond, en vergelijken hetgeen zij bevinden met hunne registers. De hun gebleken leemten en gebreken vullen zij aan en herstellen zij op hunne registers.

Art. 28.

Zij geven aan den ambtenaar van den burgerlijken stand kennis van de belemmeringen, welke hun in de uitoefening hunner betrekking in den weg gelegd zijn, en doen hem opgave, hoe daarvan, des noods, in regten zal kunnen blijken.

Art. 29.

Zij staan, wat de registers der bevolking hunner gebuurte betreft, onder het onmiddellijk toezigt van den ambtenaar van den burgerlijken stand, en zijn verpligt zijne bevelen ten dien aanzien, voor zooverre die niet met de plaatselijke verordeningen in strijd zijn, na te komen.

Art. 30.

In den loop der maand Februarij van elk jaar brengen zij, tegen schriftelijk bewijs van ontvangst, hun register op het bureau van den burgerlijken stand over, ten einde dit door den ambtenaar van den burgerlijken stand worde nagegaan. Deze teekent, na inzage van het register genomen te hebben, dit af, en geeft het, van zijne schriftelijke aanmerkingen vergezeld, aan de heeren der gebuurten terug.

§ 2. *Van het afgeven van bewijzen.*

Art. 31.

De heeren der gebuurten geven slechts verklaringen af betrekkelijk personen die in hunne gebuurte wonen.

Art. 32.

De heeren der gebuurten geven bewijzen van onvermogen, ter bekoming van kostelooze genees- of heelkundige hulp of ter bekoming van onderstand, hetzij van armbesturen, hetzij van vrouwen-kraammeesters, af, wanneer zij, na een voorafgaand onderzoek, de overtuiging van dit onvermogen hebben erlangd.

Art. 33.

In spoed eischende gevallen, worden de door de heeren der gebuurten afgegeven bewijzen van onvermogen voldoende geacht tot het bekomen van den onderstand in art. 32 bedoeld. Die hulp wordt niet verder verleend dan nadat een onderzoek hebbe plaats gehad van den heer der gebuurte en den stads geneesheer, na daartoe ook den armverzorger in het wijk te hebben uitgenoodigd.

Art. 34.

De heeren der gebuurten zorgen, dat, na afloop van de ziekte, geene verdere genees-, heel-, verloskundige of andere in art. 32 genoemde hulp worde verleend, dan nadat gebleken is dat de persoon, of hoofden en leden van het huisgezin zijn gevaccineerd. De spoed eischende gevallen in art. 33 genoemd worden hiervan uitgezonderd.

Art. 35.

Omtrent personen welke bewijzen van goed gedrag, of bewijzen van onvermogen ter bevordering hunner belangen in regten, vragen, geven zij aan den Burgemeester naauwkeurige en, des gevorderd, schriftelijke inlichtingen.

Wanneer ook op andere punten door het plaatselijk bestuur bij hen met betrekking tot personen, in hunne gebuurte wonende, inlichtingen gevraagd of verlangd worden, geven zij die ten spoedigste en met de meest mogelijke naauwkeurigheid.

§ 3. *Van de verdere werkzaamheden der heeren van de gebuurten.*

Art. 36.

Wanneer Burgemeester en Wethouders het een of ander spoedig ter kennis van de inwoners der gemeente willen gebragt hebben, kunnen zij aan de heeren der gebuurte opdragen, dit aan de inwoners hunner gebuurten te doen aanzeggen.

Art. 37.

De heeren der gebuurten geven, op aanvrage der belanghebbenden, verklaringen af van de huizen binnen hunne gebuurte, welke ledig staan of enkel tot pakhuis gebruikt worden.

Art. 38.

Zij letten op de nummering der huizen binnen hunne gebuurte, en geven van elk verzuim op dat punt aan den commissaris van politie kennis.

Art. 39.

Zij zijn mede verpligt, overtredingen van politie, of handelingen welke de goede orde storen en binnen hunne gebuurte voorvallen, ter kennis van den Burgemeester of van een der commissarissen van politie te brengen, met aanwijzing der getuigen of andere bewijsmiddelen, welke het feit staven.

§ 4. *Van de werkzaamheden van de heeren der gebuurten, in wijk-collegiën vereenigd.*

Art. 40.

Ten minste tweemalen in het jaar, nadat al de heeren der gebuurten eener wijk hunnen halfjaarlijkschen rondgang zullen gehouden hebben, en verder zoo dikwerf hun voorzitter of twee hunner dit verlangen, houden zij eene vergadering, waarin zij alle zoodanige bepalingen nemen, als hun het aangrenzen der gebuurten noodzakelijk, en het belang der hun opgedragen werkzaamheden, doeltreffend doen achten. Op hun verzoek wijzen Burgemeester en Wethouders hun tot het houden dier vergadering een locaal aan.

Uit hoofde van het gering aantal gebuurten, zullen de heeren der gebuurten van de wijken I en II slechts éene vergadering uitmaken, en zal die van wijk IX met die van wijk V zamenkomen.

Art. 41.

Die vergaderingen of wijk-collegiën maken bij die halfjaarlijksche zamenkomsten een schriftelijk rapport op, hetwelk zij aan Burgemeester en Wethouders inzenden, die hun, mede schriftelijk, de ontvangst berigten. Zij geven daarin kennis van den toestand der bevolking in elke gebuurte, met bijvoeging van die bijzonderheden, welke volgens art. 21 uit hun register blijken moeten. Zij doen dit vergezeld gaan van eene mededeeling van al, wat de ondervinding hun heeft leeren kennen, als het doel hunner instelling in den weg staande of belemmerende, en verder van alle opmerkingen, welke zij oordeelen, dat ten nutte der bewoners hunner wijk of van éene of meer van hare gebuurten kunnen strekken. Burgemeester en Wethouders maken van dit rapport het noodige gebruik bij het verslag, hetwelk zij volgens art. 182 der gemeentewet jaarlijks verpligt zijn aan den gemeenteraad te doen.

Art. 42.

Burgemeester en Wethouders kunnen hunne bevelen aan de heeren der gebuurten, hetzij regtstreeks, hetzij door tusschenkomst van de voorzitters der wijk-collegiën, doen toekomen.

Ook kunnen zij tot bepaalde einden eene algemeene vergadering van alle heeren der gebuurten bevelen; in welke alsdan de Burgemeester of, bij verhindering van dezen, de ambtenaar van den burgerlijken stand voorzit.

Strafbepalingen.

Art. 43.

Met geldboete van *twee* guldens worden gestraft:

1°. zij, die tot heeren of raden eener gebuurte benoemd zijnde, doch weigerende die benoeming aan te nemen, van die weigering niet binnen den tijd van acht dagen aan Burgemeester en Wethouders schriftelijk kennis gegeven hebben;

2°. de heeren der gebuurten, die niet voldaan hebben aan het voorschrift van art. 30;

3°. de voorzitters der wijk-collegiën, die niet voldaan hebben aan het voorschrift van art. 41.

Art. 44.

Met geldboete van *vier* guldens worden gestraft de heeren der gebuurten, die:

1°. niet binnen den bij art. 11 bepaalden tijd, kennis gegeven hebben op het bureau van den burgerlijken stand van hunne verhuizing uit de gebuurte;

2°. in hunne hoedanigheid van heer der gebuurte in strijd met art. 31 gehandeld hebben;

3°. gehandeld hebben tegen de artt. 24 en 25;

4°. inzage van hun register geweigerd hebben aan de daartoe bij art. 26 bevoegd verklaarde personen;

5°. hunne registers buiten hunne woning hebben afgegeven, zonder de magtiging bij art. 26 § 2 voorgeschreven.

Art. 45.

Met geldboete van *zes* guldens worden gestraft de heeren der gebuurten, die

1°. nadat zij opgehouden hebben die betrekking te vervullen, hun register niet of niet binnen den bepaalden tijd aan hunne opvolgers of aan den raad der gebuurte, die tijdelijk de betrekking van heer der gebuurte bekleedt, overgegeven hebben;

2°. geen register gehouden, of gedurende meer dan een half jaar nalatig geweest zijn dit bij te houden, of ook niet behoorlijk het bij deze verordening bepaalde ingevuld hebben;

3°. verzuimd hebben den bij art. 27 bepaalden halfjaarlijkschen rondgang te houden.

Art. 46.

De strafbepalingen, in de vorige artikelen tegen de heeren der gebuurten bedreigd, zijn ook op de raden der gebuurten toepasselijk, wanneer deze volgens art. 5, in de plaats van de heeren der gebuurten optreden.

TWEEDE HOOFDSTUK.

VAN HET NUMMEREN DER WONINGEN EN ERVEN.

Art. 47.

Alle woningen en erven moeten, aan hunnen hoofdingang, op eene voor de voorbijgangers duidelijk zigtbare plaats, zoowel het wijk- als het huis-nummer hebben.

Bij het verwen der deurkozijnen of bij het vertimmeren der gebouwen moet dit nummer, binnen acht dagen nadat het werk is verrigt, van wege den eigenaar weder duidelijk zigtbaar worden gemaakt.

Art. 48.

Wanneer vertimmering van gebouwen vermeerdering of vermindering van perceelen ten gevolge heeft, moet de eigenaar, binnen acht dagen na het afloopen der vertimmering, de bepaling van het huisnummer aan den ambtenaar van den burgerlijken stand vragen.

Art. 49.

Overtreding van éene der bepalingen van dit hoofdstuk wordt met geldboete van *één* tot *drie* guldens gestraft.

DERDE HOOFDSTUK.

VAN VESTIGING EN VERANDERING VAN WOONPLAATS BINNEN DE GEMEENTE.

EERSTE AFDEELING.

Van hen die van elders binnen de gemeente komen wonen.

Art. 50.

Al wie uit eene andere gemeente zijne woonplaats herwaarts overbrengt, moet daarvan, binnen veertien dagen na zijne komst alhier, aangifte doen op het bureau van den burgerlijken stand en daarbij al datgene opgeven, wat tot de invulling van het bevolkingsregister noodzakelijk is.

Art. 51.

Bij het doen dier aangifte legt hij, wanneer hij ingezeten van het Koningrijk is, een getuigschrift over van het bestuur der gemeente, in welke hij laatstelijk gevestigd was. Wanneer hij vreemdeling is, vertoont hij eene behoorlijke, niet vervallen, reis- of verblijfpas.

Art. 52.

Zoolang de in het vorig artikel vermelde stukken niet overgelegd of niet vertoond zijn, heeft de inschrijving op het bevolkingsregister niet plaats. In het tegenovergestelde geval geschiedt zij oogenblikkelijk. Van deze inschrijving wordt den aangever een bewijs uitgereikt, hetwelk hij binnen 24 uren aan den heer der gebuurte, binnen welke hij is komen wonen, vertoont. Deze teekent het voor *gezien* en schrijft het in zijn register in.

TWEEDE AFDEELING.

Van verhuizing binnen de gemeente.

Art. 53.

Ieder, die binnen deze gemeente verhuist, is ver-

pligt daarvan, binnen veertien dagen na de verhuizing, aangifte te doen op het bureau van den burgerlijken stand en daarbij al datgene op te geven, wat tot de invulling van het bevolkingsregister noodzakelijk is.

Hij ontvangt van die aangifte een bewijs, hetwelk hij binnen 24 uren aan den heer der gebuurte, binnen welke hij is komen wonen, vertoont. Deze teekent het *voor gezien* en schrijft het in zijn register in.

Hij is mede verpligt, binnen veertien dagen na zijne verhuizing, daarvan kennis te geven aan den heer der gebuurte, welke hij verlaten heeft.

DERDE AFDEELING.

Algemeene bepalingen.

Art. 54.

De hoofden van huisgezinnen zijn gehouden tot het doen der aangiften, zoo voor de leden van hun gezin als voor hunne dienstboden en verdere bij hen inwonende personen.

Art. 55.

Ieder, die een gedeelte van een door hem bewoond huis verhuurt of aan anderen in gebruik afstaat, is verpligt daarvan, binnen veertien dagen nadat die huur of dat in gebruik geven eenen aanvang genomen heeft, op het bureau van den burgerlijken stand aangifte te doen.

Bij ontruiming van het gehuurde of van het in gebruik gegevene, is hij, mede binnen veertien dagen, tot aangifte daarvan gehouden.

Art. 56.

Bestuurders van gestichten van weldadigheid, hofjes of andere inrigtingen, in welke men zonder betaling van huur als inwoner wordt opgenomen, zenden vóór of op den vijfden van elke maand aan het bureau van den burgerlijken stand en aan den heer der gebuurte, binnen welke het gesticht ligt, eenen staat der veranderingen in, welke in de vorige maand in het personeel der onder hen staande inrigting hebben plaats gehad.

Art. 57.

Overtreding van de in dit hoofdstuk gegeven voorschriften, gelijk ook het niet behoorlijk doen der gevorderde opgaven, wordt gestraft met eene geldboete van *één* tot *drie* guldens.

VIERDE HOOFDSTUK.

VAN GEBRUIK VAN GEMEENTEGROND.

Art. 58.

Zonder vergunning van den Gemeenteraad mag niemand op gemeentegrond planten of bouwen.

Art. 59.

Het is mede verboden, zonder vergunning van den Gemeenteraad, gemeentegrond te gebruiken tot het opslaan, uitstallen, bergen of bewerken van goederen.

Art. 60.

Behalve bij het aan- of wegvoeren is het verboden de straat met slagtvee te bezetten of te beleggen.

Art. 61.

Het is, onverminderd het bepaalde bij art. 471 4° van het Wetboek van Strafregt, verboden de straat te beleggen, bezetten of behangen met werktuigen of gereedschappen, met materialen, kleederen of eenigerlei andere goederen.

Om bepaalde redenen kan echter door den Gemeenteraad, tegen betaling volgens een door dezen vastgesteld tarief, verlof tot afwijking van bovenstaanden regel gegeven worden. Bij misbruik van dit verlof kan het, door Burgemeester en Wethouders voorloopig en door den Gemeenteraad definitief, ingetrokken worden.

Ingeval bovengenoemde voorwerpen zonder verlof op gemelde plaatsen gelegd, gezet of gehangen zijn en niet terstond, op eene waarschuwing van wege den Burgemeester gedaan, worden weggeruimd, worden zij van gemeentewege weggevoerd. Ditzelfde heeft plaats, wanneer, na bekomen verlof, meer plaats ingenomen wordt dan afgestaan is.

Art. 62.

Bij het bouwen en herstellen zijner panden is het echter aan een ieder geoorloofd, de noodige steigers, op de straat te stellen en daarop materialen te plaatsen, mits de vrije passage hierdoor niet belemmerd worde en mits men zich gedrage naar de aanwijzing door den gemeente-architect, onder goedkeuring des Burgemeesters te geven.

Ingeval voor dien bouw of voor die herstelling het afsluiten eener steeg gedurende eenige dagen noodig is, kan de vergunning daartoe door Burgemeester en Wethouders worden verleend.

Art. 63.

Wanneer iemand begeeren mogt, zijn puin of zijn uitgedolven grond gedurende eenigen tijd op de wallen of kanten van grachten of andere gemeentewateren te laten liggen, moet hij daartoe vergunning van Burgemeester en Wethouders vragen, die hem deze voor een korten en bepaalden tijd kunnen geven.

Als na het verstrijken van dien tijd het puin of de uitgedolven grond niet door den eigenaar is weggeruimd, wordt het van gemeentewege weggevoerd. Bij bewezen onmogelijkheid der wegruiming kan echter door Burgemeester en Wethouders een nader kort uitstel verleend worden.

Art. 64.

Zonder verlof van Burgemeester en Wethouders mag in de straat geen gat gebroken worden. Die dat verlof verkregen heeft, moet het gat vóór zonsondergang weder doen digt maken, tenzij hem daartoe bij het verlof een langer uitstel gegeven ware. In dit geval moet hij ten zijnen kosten rondom dat gat, ter hoogte eener Nederlandsche el, eene schutting plaatsen en deze van zonsondergang tot zonsopgang behoorlijk doen verlichten.

Na afloop van het werk, wordt de straat van wege de gemeente, doch ten kosten des verzoekers, hersteld.

Het verlof wordt niet verleend dan na vooruitbetaling der tot herstelling der straat vermoedelijk noodige kosten.

Art. 65.

Overtreding der bepalingen van dit hoofdstuk wordt, voor zoo verre daartegen bij de algemeene strafwet geene straf is bedreigd, gestraft met eene geldboete van *één* tot *vijf en twintig* guldens en gevangenis van *één* tot *drie* dagen, te zamen of afzonderlijk, en wordt het van gemeentewege weggevoerde verbeurd verklaard.

Art. 66.

Alle vergunningen, in dit hoofdstuk vermeld, worden niet dan schriftelijk aangevraagd en verleend.

VIJFDE HOOFDSTUK.

STRAATPOLITIE.

EERSTE AFDEELING.

Van het reinhouden der straat.

Art. 67.

Matten, karpetten en kleeden mogen op de straat alleen des morgens vóór tien ure worden uitgeslagen. Vloerkleeden of tapijten, mogen op geene andere plaatsen dan die welke door Burgemeester en Wethouders daartoe zullen aangewezen zijn, uitgeklopt worden.

Art. 68.

Asch of vuilnis mag na twaalf ure des middags niet opgehaald worden, uitgenomen door den tegenwoordigen pachter.

Asch mag niet verzameld of vervoerd worden dan in overdekte karren of in overdekte vaartuigen, zoodat er geene verstuiving plaats heeft.

De asch- of vuilniskarren mogen niet overladen worden en het uitziften der asch, gedurende de inzameling en het vervoeren, is verboden.

Art. 69.

Alle puin, aarde, klei, uitgedolven grond of diep goed, hetwelk van de erven of gronden van particulieren gehaald wordt, moet dadelijk uit het huis of erf, waarvan of waaruit het afkomstig is, vervoerd worden. De bedoelde specien mogen niet langer op de straat gelegd worden dan voor de inlading noodzakelijk is.

Als dergelijke specien op gemeentegrond gevonden en niet op de eerste waarschuwing weggeruimd worden, geschiedt de wegvoering van gemeentewege.

Art. 70.

Niemand mag op de straat eenig vee slagten, noch bloed of ingewand van dieren, grom van visch of krengen op straat werpen.

Art. 71.

Het is verboden kalk, steenen, afbraak, hooi, stroo, asch, beenderen, afval van groenten of van ooft, mest, roet of eenigerlei andere vuilnis op straat te werpen, gelijk mede om vloeibare meststoffen op straat te laten afloopen.

Als hoefslagen echter tot het nederleggen van puin, doch van niets anders, worden aangewezen:

in Wijk I.

N.° 1. Galgewater, aan den nu afgesloten doorgang.
» 2. Groenhazengracht, aan het eind bij de kweekerij.
» 3. Rapenburg, aan de Cellebroersgracht.
» 4. Vliet, aan de Bakkersteeg.

in Wijk II.

» 5. St. Jacobsgracht, bij de Hoefstraat aan den Vestwal.
» 6. Zijdegracht, aan de Raamsteeg.
» 7. Geeregracht, aan de Binnenvestgracht.
» 8. Levendaal, vóór de Pakstraat.

in Wijk III.

» 9. Nieuwen Rijn, aan de Kraaijerstraat.
» 10. Levendaal, vóór de Koebesteeg.

in Wijk IV.

N°. 11. Vischmarkt, ter zijde van de fontein.
» 12. Boommarkt, bij de Kabbeljaauwsteeg.
» 13. Rapenburg, achter de balie van de Langebrug.

in Wijk V.

» 14. Binnenvestgracht, voor de Kruisstraat.
» 15. Beestenmarkt, aan de IJzerengracht.
» 16. Korte Langegracht zuidzijde, bij de Scheistraat.
» 17. Korte Langegracht noordzijde, bij de Scheistraat.
» 18. Ouden Singel, aan de Zandstraat.
» 19. Langegracht, aan de Brandewijngacht.
» 20. Langegracht, vóór de 24 huizen.
» 21. Langegracht, aan de Oostdwersgracht zuidzijde en Koolgracht noordzijde.

in Wijk VI.

» 22. Stillen Rijn, aan de Korte Mare.
» 23. Marendorpsachtergracht, aan de Bouweleuwensteeg.
» 24. Mare, aan de Spijkerboorsteeg.
» 25. Oude Vest, aan de Koesteeg.
» 26. Rijn, bij de Schapensteeg.

in Wijk VII.

» 27. Heerengracht, aan de Kerkstraat.
» 28. Middelweg, aan den Ouden Rijn.
» 29. Hooglandsche Kerkgracht, aan den Ouden Rijn.
» 30. Nieuwen Rijn, aan de Beschuitsteeg.

in Wijk VIII.

» 31. Zuidsingel, aan de Kijfgracht.
» 32. Oranjegracht, aan de Groenesteeg.
» 33. Haven, aan de Hooimarkt.

Het is verboden op Zaturdag, na vier ure des namiddags, puin op de hoefslagen te brengen.

Art. 72.

Voor zooverre daartegen bij de algemeene Strafwet geene andere straf is bedreigd, wordt overtreding der vijf voorgaande artikelen gestraft met geldboete van *één* tot *tien* guldens.

In het geval van art. 69 verklaart de regter de van gemeentewege weggevoerde speciën verbeurd.

Art. 73.

Het is op eene boete van *één* tot *drie* guldens verboden op de straat, anders dan in de daartoe bestemde bakken *(urinoirs)* te wateren of op de straat zijne natuurlijke behoeften te doen.

Art. 74.

Niemand mag eenige secreten, secreetputten of riolen ruimen of doen ruimen, noch eenig beer of secreetvuil vervoeren of doen vervoeren dan tusschen elf ure des avonds en vijf ure des ochtends.

Art. 75.

De beer of het secreetvuil moet dadelijk in digte of overdekte wagens of schuiten naar buiten de gemeente vervoerd worden.

Art. 76.

De ruimers zijn verpligt te zorgen, dat vóór den dag alle sporen van hun werk op de straten verdwenen zijn.

Art. 77.

Overtreding der drie vorige artikelen wordt gestraft met eene geldboete van *tien* tot *vijf en twintig* guldens.

TWEEDE AFDEELING.

Zorg voor orde en veiligheid op straat.

Art. 78.

Zoodra het duister wordt, mag niemand eenige emmers, manden of andere voorwerpen op straat laten staan, zonder iemand ter waarschuwing daarbij te stellen.

Art. 79.

Bij het plaatsen van mest voor keldergaten tegen vorst, moet die zoo gelegd worden, dat de passage niet belemmerd worde. Bij voortdurend dooiweder moet hij ten spoedigste worden weggeruimd.

Art. 80.

Elk bewoner of bruiker van een pand is, bij gladheid der straten, verpligt, dadelijk na aanzegging van wege den Burgemeester, genoegzaam zand, asch of turfmolm op de geheele breedte der kleine straatsteenen langs zijn huis of erf te strooijen.

Art. 81.

Niemand mag de sneeuw of het ijs van de straten met ijzeren werktuigen weghakken of doen weghakken.

Art. 82.

Bij het wegruimen der sneeuw van stoepen, mag deze in de gracht doch niet op de straat geworpen worden.

Art. 83.

Het op straat werpen van sneeuw, water of eenige andere zaken van daken of uit goten is verboden.

Art. 84.

Ook mag niemand buiten de vensterramen der bovenverdiepingen bloempotten zetten, tenzij binnen hekjes, welke met ijzeren krammen en bouten behoorlijk aan de vensterramen bevestigd zijn.

Art. 85.

Wanneer er sneeuw of ijs op de straat ligt, mag niemand met schaatsen daarop rijden of glijbanen maken.

Art. 86.

Het werpen op straat met sneeuwballen, steenen of andere voorwerpen is verboden.

Art. 87.

Ingeval van buitengewone hitte of droogte moet elk bewoner of bruiker van een pand, na aanzegging van wege den Burgemeester, twee of driemalen daags de straat voor zijne woning met water bevochtigen.

Art. 88.

Zonder de voorbijgangers te waarschuwen, mag niemand uit een huis of van steigers iets op straat aflaten.

Art. 89.

Bekendmakingen mogen noch omgeroepen, noch op stads borden of op openbare gebouwen aangeplakt worden, dan mèt goedvinden der politie en door den stads-omroeper of stads-aanplakker.

Art. 90.

Zonder bepaalde vergunning des Burgemeesters mogen goochelaars, rondreizende muziekanten, liedjeszangers of springers hun bedrijf niet op straat uitoefenen.

Art. 91.

Behalve op het plein der groote Ruine, de Verwerstraat en de vestwallen mag niemand op straat vliegers of pijlstaarten doen opgaan.

Art. 92.

Het is aan iedereen, behalve aan hen die dieren berijden of geleiden, verboden op straat met eene zweep te klappen, of op eenige andere wijze paarden te verschrikken.

Art. 93.

Alle kaart- of dobbelspel op straat is verboden, overeenkomstig het bepaalde bij art. 475 N°. 5 van het Wetboek van Strafregt.

Art. 94.

Zonder bevel van wege het Gemeentebestuur is het verboden uit de bestratingen der gemeente steenen los te maken of losliggende steenen te verplaatsen.

Art. 95.

Het is mede verboden zonder verlof graszoden uit gemeente-grond te snijden of de boomen op de straat te beschadigen.

Art. 96.

Het zand, dat bij herstelling der straten daarop gestrooid wordt, mag gedurende de eerste vier weken daarvan niet weggeveegd worden.

Art. 97.

Overtreding der bepalingen van dit hoofdstuk wordt, voor zoo verre daartegen bij de algemeene strafwet geene straf is bedreigd, gestraft met eene geldboete van *één* tot *tien* guldens.

In het geval van art. 93 kan de regter tevens gevangenisstraf voor één of twee dagen uitspreken en de voorwerpen van het misdrijf, hetgeen uit het misdrijf is voortgesproten, gelijk mede de middelen en de werktuigen, die tot het plegen van misdrijf hebben gediend of bestemd geweest zijn, verbeurd verklaren of bevelen, dat die voor misbruik ongeschikt gemaakt of vernietigd worden.

DERDE AFDEELING.

Van het rijden met rij- of voertuigen en met of op losse paarden.

Art. 98.

Het is verboden binnen de gemeente met rij- of voertuigen harder te rijden dan op een matigen draf.

Art. 99.

De voerman eener vrachtslede is verpligt er naast te gaan.

Art. 100.

Handwagens mogen niet zoo hoog met goederen beladen zijn, dat de daarachter geplaatste geleider of bestuurder daar niet over kunne heenzien.

Art. 101.

Bij het ontmoeten van rij- of voertuigen moet door de voerlieden regts ter breedte van de halve straat uitgehaald worden. Een rijtuig mag een ander achteropkomende, dit niet dan aan de linkerzijde uithalende voorbijrijden.

Art. 102.

Overtreding van eene bepaling, in een der vier voorgaande artikelen voorkomende, wordt gestraft met de straffen bedreigd in de artt. 475, 476 en 478 van het Wetboek van Strafregt.

Art. 103.

Geen kar of wagen, met honden bespannen, mag zonder behoorlijken geleider door de gemeente rijden. Die geleider moet naast de kar of den wagen loopen en de touwen vasthouden.

Bij het voorbijgaan van een rijtuig moet de geleider zich tusschen dat rijtuig en zijne kar of zijnen wagen plaatsen.

De honden mogen niet anders dan gemuilband aan karren of wagens gespannen worden.

Art. 104.

Bij mistig weder of wanneer er sneeuw op de straten ligt, moeten de paarden, hetzij los, hetzij voor rij- of voertuigen gespannen, op straat van bellen voorzien zijn.

Art. 105.

De voerlieden moeten zorgen, dat hunne rijtuigen, op straat stil staande, de passage niet belemmeren.

Art. 106.

De bestuurders van rij- of voertuigen, voor eene opgehaalde brug komende, mogen deze niet overrijden, dan nadat de op het nederlaten der brug wachtende voetgangers daarover zijn gegaan.

Art. 107.

Bij het aan- en uitgaan van openbare bijeenkomsten, van welken aard ook, zijn de bestuurders van rijtuigen, welke personen derwaarts geleiden of van daar afhalen, verpligt den door de politie aan te wijzen kant op te rijden.

Wanneer geene andere bevelen gegeven worden, mogen, bij bijeenkomsten in de schouwburgzaal, de rijtuigen alleen komen van de zijde der Turfmarkt; bij bijeenkomsten in de gehoorzaal op de Breedestraat, van de zijde van het Raadhuis, en bij die in het gebouw der Maatschappij tot Nut van 't Algemeen, van de zijde der Breedestraat. Zij moeten naar de tegenovergestelde zijde wegrijden.

Art. 108.

Zij mogen elkander niet voorbij rijden, maar moeten naar de orde in welke zij staan hunne personen uitzetten of opnemen.

Dadelijk daarop rijden zij weg. Ook mogen zij zich niet buiten de rij plaatsen, tenzij om personen op te nemen welke vóór den afloop der bijeenkomst mogten willen vertrekken.

Art. 109.

Gelijke maatregelen als in de beide vorige artikelen vastgesteld zijn, worden ook bij feesten en partijen, door bijzondere personen te geven, in acht genomen, wanneer de Burgemeester dit in het belang der openbare veiligheid noodig acht.

Art. 110.

Wanneer, bij bijzondere gelegenheden, ter voorkoming van ongelukken, door de politie bepalingen omtrent het rijden of verblijven van rijtuigen op straat gemaakt worden, zijn de bestuurders van rij- en voertuigen verpligt zich daaraan te onderwerpen.

Art. 111.

Niemand mag karren of wagens, door beesten getrokken, of ook wel losse paarden op straat alleen laten dan behoorlijk aan hekken of palen voor een huis vastgemaakt.

Art. 112.

Men mag noch met handwagens noch met wagens door beesten getrokken, anders dan om personen op te nemen of af te zetten of voor andere rijtuigen te wijken, op de kleine straatsteenen rijden. Kinderwagentjes alleen zijn uitgezonderd.

Art. 113.

Het is verboden meer dan één paard aan de hand te leiden, wanneer zij niet behoorlijk aan elkander zijn vastgebonden.

Art. 114.

Overtreding van eenige bepaling der elf voorgaande artikelen wordt gestraft met geldboete van *drie* tot *vijf en twintig* guldens en gevangenis van *één* tot *drie* dagen, te zamen of afzonderlijk.

VIERDE AFDEELING.

Van honden en andere beesten.

Art. 115.

Stieren mogen niet vervoerd worden dan van kniebanden voorzien en aan een touw, hetwelk door een behoorlijken geleider moet worden vastgehouden.

Art. 116.

Het is verboden, zonder vergunning van den Gemeenteraad, paarden, ezels, runderen, kalveren, varkens, schapen, lammeren, bokken of geiten te laten los loopen of al of niet vastgebonden op gemeentegrond te laten grazen of weiden. Het drijven van vee is hieronder niet begrepen.

Art. 117.

Overtreding van eene bepaling der twee voorgaande artikelen wordt, voor zooverre daartegen bij de algemeene strafwet geene straf is bedreigd, gestraft met geldboete van *drie* tot *vijf en twintig* guldens en gevangenis van *één* tot *drie* dagen, te zamen of afzonderlijk.

Art. 118.

Paarden, ezels, runderen, kalveren, varkens, schapen, lammeren, bokken of geiten, los en zonder geleider aangetroffen wordende, worden geschut en voor rekening des eigenaars onderhouden.

Art. 119.

Het geschutte vee, hetwelk niet, binnen acht dagen na oproeping des eigenaars in de dagbladen, is afgehaald, wordt in het openbaar verkocht. De opbrengst wordt, na aftrek van alle kosten en van de opgelegde boeten, in de gemeentekas gestort en aan den eigenaar, wanneer deze zich binnen den tijd bij de wet voor verjaring gesteld aanmeldt, uitbetaald.

Art. 120.

Behalve op de hondenmarkt is het verboden honden, welke niet aan karren of wagens gespannen zijn, op straat vast te leggen.

Art. 121.

Het is verboden honden of eenige andere beesten op straat te tergen of te mishandelen.

Art. 122.

Van 1 October tot 31 Maart is het van elf ure des avonds tot des ochtends ten zes ure en gedurende de overige maanden des jaars is het van twaalf ure des avonds tot des ochtends ten vijf ure verboden zijne honden op straat te laten loopen, buiten toezigt des eigenaars of van iemand van zijnentwege.

Art. 123.

Niemand mag honden, welke hij als trekdieren gebruikt, laten loopen.

Art. 124.

Overtreding van eenige bepaling der vier voorgaande artikelen wordt gestraft met eene geldboete van *drie* tot *zes* guldens.

Art. 125.

Honden, welke in strijd met de artt. 122 en 123 loopen, worden opgevangen en, wanneer zij niet binnen 48 uren door den eigenaar, die voldaan heeft aan art. 254 van het Wetboek van Strafvordering, opgeëischt zijn afgemaakt.

Art. 126.

Gedurende den tijd door Burgemeester en Wethouders te bepalen, mogen honden niet anders dan behoorlijk gemuilband op straat gelaten worden. Van die muilbanden, uit ijzer of koper te vervaardigen, zal een model op het bureau van politie te bezigtigen zijn.

Art. 127.

Alle honden, welke gedurende den door Burgemeester en Wethouders bepaalden tijd zonder voldoenden muilband op straat gevonden worden, moeten door de beambten van politie opgevangen of, als die opvanging te moeijelijk is, afgemaakt worden.

Art. 128.

Houders van honden, welke, niet behoorlijk gemuilband op straat gevonden en niet afgemaakt zijn, worden gestraft met eene geldboete van *drie* tot *vijf* guldens en gevangenis van *éénen* dag, te zamen of afzonderlijk.

Art. 129.

Alle honden, die opgevangen en binnen 48 uren niet opgeëischt zijn, worden door of van wege de politie afgemaakt.

Art. 130.

Door of van wege de politie worden mede terstond afgemaakt, waar zij ook gevonden worden, alle honden, die dol zijn of vermoed worden dol te zijn, gelijk ook alle honden, die gebeten zijn door eenen hond, die dol is of vermoed wordt dol te zijn.

Art. 131.

Andere beesten, gebeten door eenen hond, die dol is of vermoed wordt dol te zijn, worden, als zij op straat loopende gevonden, in eene door den Burgemeester aan te wijzen plaats afzonderlijk opgesloten tot dat alle gevaar, volgens eene door een veearts af te geven verklaring, geacht wordt geweken te zijn. Bij ontdekking van watervrees bij gemelde beesten zorgt de politie dat zij terstond worden afgemaakt.

Art. 132.

Elke houder van eenen hond of eenig ander beest, hetwelk gebeten is door eenen hond, die dol is of vermoed wordt dol te zijn, is verpligt daarvan terstond aan de politie aangifte te doen. Bij verzuim daarvan wordt hij gestraft met eene geldboete van *drie* tot *vijf* guldens en gevangenis van *één* of *twee* dagen, te zamen of afzonderlijk.

Art. 133.

Houders van honden of andere beesten, welke in de gevallen verkeeren, bij de artt. 130 en 131 vermeld, zijn verpligt die beesten, op de eerste aanmaning der politie, aan deze af te geven. Bij weigering worden zij gestraft met eene geldboete van *vijf en twintig* guldens en gevangenis van *één* tot *drie* dagen, te zamen of afzonderlijk.

Na die afgifte blijven die honden of andere beesten onder toezigt der politie, tot dat uit eene door eenen veearts af te geven verklaring blijke, dat alle gevaar geweken is.

Zoodra zich verschijnselen van dolheid bij het open-

baren, worden zij terstond afgemaakt. De kosten van onderhoud komen voor rekening hunner eigenaars.

VIJFDE AFDEELING.

Van het afschieten van vuurwapenen en afsteken van vuurwerken.

Art. 134.

Geene vuurwapenen mogen op de straat of uit woningen of erven worden afgeschoten. De overtreding dezer bepaling wordt gestraft met eene geldboete van *vijf* tot *tien* guldens en gevangenis van *één* of *twee* dagen, te zamen of afzonderlijk.

Art. 135.

Op de straffen bij de algemeene strafwet bedreigd is het verboden, uit gebouwen, op de straat of op onbebouwde erven, zonder verlof des Burgemeesters, eenig vuurwerk, hoegenaamd af te steken.

ZESDE HOOFDSTUK.

VAN OPENBARE VERMAKELIJKHEDEN OF BIJEENKOMSTEN.

Art. 136.

Geene tooneelvoorstellingen of vertooningen van eenigerlei aard, geene muziek of danspartijen, tot welke de toegang voor iedereen, hetzij tegen betaling, hetzij voor niet, openstaat, mogen, zonder toestemming des Burgemeesters, aangekondigd of gegeven worden.

Art. 137.

Gelijke toestemming is noodig tot het aankondigen en houden van openbare feesten, vermakelijkheden of optogten op de straat.

Art. 138.

Overtreding van een der beide vorige artikels wordt gestraft met eene geldboete van *vijf* tot *vijf en twintig* guldens en gevangenis van *één* tot *drie* dagen, te zamen of afzonderlijk.

ZEVENDE HOOFDSTUK.

POLITIE OP DE GEMEENTE-WATEREN.

Art. 139.

Het verbod in art. 70 en in het eerste lid van art. 71 voorkomende, is ook op de wateren der gemeente toepasselijk.

Art. 140.

Pennen of staken mogen niet tusschen de straatsteenen gestoken, noch touwen of kettingen om boomen of brugleuningen geslagen worden. Waar walpalen ontbreken, en eenig vaartuig tot laden of lossen eene kortstondige ligplaats behoeft, mag van de boomen gebruik gemaakt worden tot het aanslaan van een touw, maar nimmer van eene ketting. Dat touw moet in dat geval door een lap zijldoek, kleed of mat omwonden zijn.

Art. 141.

Geene vaartuigen mogen zóó gelegd worden, dat zij de doorvaart of, het geval van lading of lossing uitgezonderd, het aanleggen aan den wal belemmeren.

Art. 142.

Hij, die geene vaste ligplaats van Burgemeester en Wethouders heeft bekomen, mag, behalve in de haven, niet langer dan drie dagen eene ligplaats in de wateren dezer gemeente innemen, het geval van lading of lossing uitgezonderd.

Art. 143.

Niemand mag bij het doorvaren de punt eener haak in brug, kade, schoeijing of boom steken.

Art. 144.

Niemand mag met geheel of gedeeltelijk opgehaalde zeilen door de gemeente varen.

Art. 145.

Geene houtvlotten mogen door de wateren binnen de gemeente gevoerd worden, dan uiterlijk ter breedte van $3\frac{1}{2}$ el en ter lengte van drie balken.

Art. 146.

Zonder toestemming van den Gemeenteraad mag niemand de wateren der gemeente op eenigerlei wijze vernaauwen, belemmeren, noch daarin hoofden, plantingen, stoepen, dammen of palen maken, vischkorven of vischbennen leggen, noch daarover planken of bruggen stellen.

Art. 147.

Het is aan iedereen, behalve aan den pachter van den bagger, verboden in de wateren der gemeente te baggeren.

Art. 148.

Zwemmen of baden in gemeentewateren is, behalve in de algemeene zwem- of badplaats bij de Heerepoort, verboden.

Art. 149.

Zonder toestemming van den Burgemeester mogen geene vaartuigen of vlotten in de singelgrachten na zonsondergang verblijven.

Art. 150.

Vaartuigen, welke dienen om koopwaren te bergen of uit te stallen, mogen op geene andere plaatsen liggen dan hun door Burgemeester en Wethouders zijn aangewezen, welke ten allen tijde de bevoegdheid hebben die vaartuigen van ligplaats te doen veranderen of hun die te ontzeggen.

Art. 151.

Overtreding van eenige bepaling der acht eerste artikelen van dit hoofdstuk wordt met geldboete van *één* tot *vijftien* guldens, en die van eene bepaling van artt. 147, 148, 149 en 150 met geldboete van *twee* tot *twintig* guldens en gevangenis van *één* of *twee* dagen, te zamen of afzonderlijk, gestraft.

Art. 152.

Bij overtreding van art. 147 kan de regter tevens de verbeurdverklaring uitspreken van de schuit en de gereedschappen, welke tot baggeren gebruikt werden of dienen moesten.

ACHTSTE HOOFDSTUK.

POLITIE OP NERINGEN EN BEDRIJVEN.

EERSTE AFDEELING.

Over het uitstallen aan de huizen.

Art. 153.

Het is, op straf eener geldboete van *één* tot *zes* guldens, verboden andere voorwerpen op of boven stoepen uit te stallen dan staande of liggende, of die, waar zij afhangen, voldoende aan het huis bevestigd zijn.

Art. 154.

Op gelijke boete mogen goederen, tot welker markt in art. 230 tijd en plaats zijn bepaald, op de straat niet op andere tijden of andere plaatsen ten verkoop worden uitgestald. Hiervan zijn alleen uitgezonderd de verkoopers van kleine eetwaren, fruit en gedroogden visch.

TWEEDE AFDEELING.

Over het verkoopen van eet- of drinkwaren in of langs de woningen.

EERSTE TITEL.

Algemeene bepaling.

Art. 155.

Verkoop of uitstalling ten verkoop van bedorven eetwaren, waaronder de door onrijpheid voor de gezondheid schadelijke vruchten begrepen zijn, of van bedorven dranken is, op eene boete van *één* tot *vijf en twintig* guldens en gevangenisstraf van *één* tot *drie* dagen, te zamen of afzonderlijk, verboden.

TWEEDE TITEL.

Van het verkoopen van vleesch.

§ 1. *Van de slagthuizen.*

Art. 156.

Geen vee, ten verbruike bestemd, mag geslagt worden dan in gebouwen, volgens art. 3 van het Koninklijk besluit van 31 Januarij 1824 (Staatsblad N°. 19) door Burgemeester en Wethouders toegelaten. Deze bepaling ziet niet op particulieren, die ten eigen verbruike slagten.

Art. 157.

In ieder slagthuis, waar het bloed niet verzameld wordt, moet het bloed door eene kolk onder de straat in een ruim riool vloeijen, tot den aanleg waarvan de vergunning van den Gemeenteraad moet zijn verkregen.

Art. 158.

Niemand mag eenig vee slagten, wanneer niet eene deur of een hek, behoorlijk gesloten, de slagtplaats van de straat scheidt.

Art. 159.

Overtreding van eenige bepaling der drie voorgaande artikelen, wordt gestraft met geldboete van *vijf* tot *vijf en twintig* guldens en gevangenis van *één* tot *drie* dagen, te zamen of afzonderlijk.

§ 2. *Van de keuring.*

Art. 160.

Met uitzondering van nuchtere kalveren, mag geen slagtvee gedood worden, wanneer het niet vooraf door daartoe aangestelde keurmeesters in de waag der gemeente gekeurd, gemerkt en vergunning tot slagting binnen zekeren tijd van hen verkregen is. Bij onmogelijkheid tot vervoer kan de keuring aan de slagtplaats of stal, in plaats van aan de waag, geschieden.

Art. 161.

Het geslagte vee moet onafgehakt in de slagtplaats blijven hangen en de daarbij behoorende ingewanden moeten worden bewaard, tot dat de keurmeesters, daartoe uitgenoodigd, het andermaal gekeurd hebben, nadat hun het bij art. 160 voorgeschreven bewijs vertoond is.

Art. 162.

Wanneer keurmeesters meenen, dat het vleesch te

versch is, om over de deugdelijkheid te kunnen oordeelen, mag de tweede keuring, ten hoogste gedurende 12 uren, worden uitgesteld.

Art. 163.

Bij goedkeuring wordt daarvan melding gemaakt op het bewijs, dat tot na de afbakking wordt bewaard. Bij afkeuring wordt het bewijs ingetrokken.

Art. 164.

Gedurende de maanden October, November, December, Januarij, Februarij en Maart mag van 10 ure des avonds tot 8 ure des morgens en gedurende de overige maanden van 10 ure des avonds tot 7 ure des morgens geene keuring gevorderd worden.

Art. 165.

Die zich met de gedane keuring bezwaard acht, kan herkeuring eischen, waartoe de Burgemeester drie deskundigen zal aanwijzen en beëedigen. Bij handhaving van de eerste beslissing zijn de kosten voor rekening van hem, die de herkeuring verlangde.

Art. 166.

Afgekeurd vleesch wordt na insnijding en inwrijving met steenkolenteer, op eene daartoe bestemde afgeslotene plaats, onder toezigt der politie, begraven.

Art. 167.

Wanneer bij de eerste keuring vee wordt bevonden door eene ziekte, welke de keurmeester besmettelijk oordeelt, aangetast te zijn, wordt, met behulp der politie, voor de verwijdering of afzondering zorg gedragen.

Art. 168.

De keurmeesters zijn verpligt, om, onverminderd bovenstaande keuringen, het voorhanden vleesch, waaronder in deze verordening mede spek, gerookt of gedroogd vleesch en worst wordt verstaan, in de tot verkoop bestemde winkels en in de hal zorgvuldig gade te slaan en te onderzoeken, het voor de gezondheid schadelijke af te keuren en in zoodanig geval voor de toepassing van art. 166 te waken.

Art. 169.

De keurmeesters zijn bevoegd ten allen tijde de vertooning te vorderen der bewijzen van keuring, voor zoo verre die nog voorhanden behoorden te zijn.

Art. 170.

Geen geslagt vleesch, voor vleeschwinkels of de hal bestemd, mag binnen de gemeente worden ingevoerd dan van runderen ten minste bij vierde en van ander vee bij halve deelen. Aan schapen en lammeren moeten de achterpooten ongevild blijven. Het mag niet ingevoerd worden dan na aan eene der stadspoorten, door de aldaar aanwezige ambtenaren der gemeentebelastingen, gekeurd en goed bevonden te zijn; waarvan een bewijs aan de invoerders wordt afgegeven, hetwelk zij op aanvrage van de keurmeesters moeten vertoonen. De invoer mag evenwel door de Morsch- en Heerepoorten niet geschieden.

Ingeval bij de bovengenoemde ambtenaren eenige twijfel mogt bestaan, wordt door een der keurmeesters beslist.

Art. 171.

Kleinere hoeveelheden vleesch, voor particulieren bestemd, zijn evenzeer aan keuring onderworpen. Zij mogen niet zonder bewijs van goedkeuring worden afgeleverd en op haar is art. 166 mede toepasselijk. Ook deze hoeveelheden mogen niet door de Morsch- en Heerepoorten worden ingevoerd.

§ 3. *Van den verkoop van vleesch.*

Art. 172.

De verkoop van vleesch geschiedt in daartoe ingerigte winkels of in de hal.

Geen vleesch mag aan de huizen worden rondgevent.

Art. 173.

Het is verboden bedorven vleesch te verkoopen of ten verkoop te stellen, moetende dit aan de keurmeesters dadelijk op hunne vordering worden afgegeven. Ook op dit vleesch is de bepaling van art. 166 toepasselijk.

§ 4. *Van de winkels.*

Art. 174.

Die eenen winkel, geheel of gedeeltelijk tot verkoop van vleesch bestemd, wenscht op te rigten, te verplaatsen of op te heffen, geeft daarvan, onder aanwijzing van het gebouw, schriftelijk kennis ter gemeente-secretarie. Van die kennisgeving wordt bewijs uitgereikt.

Art. 175.

In die winkels mag geen ander versch, gerookt of gezouten vleesch verkocht worden dan hetgeen niet schadelijk is voor de gezondheid.

Art. 176.

Zoodanige winkels moeten ten minste $2\frac{1}{2}$ ellen hoog, $3\frac{1}{2}$ ellen breed en 4 ellen diep zijn. Zij moeten derwijze zijn ingerigt, dat de lucht er van weerszijden doortrekke en mogen niet van stoepplaatsen voorzien zijn.

Deze bepaling geldt niet voor de winkels in art. 177 vermeld, noch voor die, waar alleen gerookt vleesch verkocht wordt.

Art. 177.

Zij, wier winkels alleen tot het verkoopen van nuchter kalfsvleesch, pens of koppen en afval, zijn bestemd, zijn tot gelijke kennisgeving, als in art. 174 is bepaald, verpligt. Het toezigt der keurmeesters strekt zich mede tot deze winkels uit. De bepaling van art. 166 is ook bij deze toepasselijk.

Art. 178.

Vleeschverkoopers mogen hunne waren niet op de straat of op hunne stoepen uitstallen, op de straf bij de algemeene strafwet bedreigd, onverminderd de bepaling van art. 180 der wet van 29 Junij 1851 (Staatsbl. N°. 85.)

§ 5. *Van de hal.*

Art. 179.

De hal is tot algemeene verkoopplaats van vleesch bestemd, waarin het ieder vrijstaat, na voorafgaande kennisgeving aan den opziener, tegen betaling van het daarvan verschuldigde, zijne koopwaren uit te stallen onder in achtneming der daarvoor gestelde voorschriften. Geene uitstalling en geen verkoop van varkensvleesch, nuchtere kalveren, pens, koppen of afval wordt in de hal toegelaten.

Art. 180.

De hal is dagelijks, zon- en feestdagen uitgezonderd, van 1 Maart tot 31 October van 8 ure des ochtends tot 4 ure des namiddags, en gedurende de overige maanden van 9 ure des ochtends tot 3 ure des namiddags geopend. Des zaturdags echter steeds van 8 ure des ochtends tot 11 ure des avonds. De opziener is met de zorg voor de opening en de sluiting belast.

Art. 181.

Een behoorlijk stel gewigt met schalen moet, ten dienste der belanghebbenden en voor rekening van de verkoopers, steeds in de hal voorhanden zijn.

Ieder zorgt voor de hem noodige banken en blokken.

Art. 182.

Aan iederen vleeschhouwer, hetzij op eigen naam, hetzij onder eenen firma handelende, wordt niet meer dan ééne plaats gegund.

Art. 183.

Telken jare worden de plaatsen in de hal voor elke klasse bij loting aangewezen. Indien er meer aanvragen voor dezelfde klasse zijn, dan het getal plaatsen toelaat, zal het lot beslissen, aan wien de plaats moet worden afgestaan.

Art. 184.

Die van buiten de stad geslagt vleesch in de hal ten verkoop wenscht te brengen is, onverminderd de keuring bij art. 170 voorgeschreven, verpligt het onder overlegging van het bewijs van betaalden accijns, aan een der in de hal aanwezige keurmeesters ter keuring vóór te stellen.

§ 6. *Strafbepalingen.*

Art. 185.

Met eene geldboete van *één* tot *vijftien* guldens worden gestraft, die in gebreke blijven de bewijzen overeenkomstig art. 169 te vertoonen of die vleesch aan de huizen rondventen.

Art. 186.

Met eene geldboete van *vijf* tot *vijftien* guldens wordt gestraft die, in strijd met art. 173, aan de keurmeesters weigert bedorven vleesch af te geven.

Art. 187.

Met eene geldboete van *tien* tot *vijf en twintig* guldens wordt gestraft, die de schriftelijke kennisgeving nalaat, bij artt. 174 en 177 voorgeschreven of wiens winkel niet voldoet aan de vereischten van art. 176.

Art. 188.

Met geldboete van *vijftien* tot *vijf en twintig* guldens en gevangenis van *één* tot *drie* dagen, te zamen of afzonderlijk, worden gestraft die de keurmeesters verhinderen in het verrigten der werkzaamheden bij artt. 168 en 177 bepaald.

Art. 189.

Met geldboete van *vijf en twintig* guldens en gevangenis van *één* tot *drie* dagen, te zamen of afzonderlijk, worden gestraft, die de keuringen niet hebben gevraagd in de artt. 160, 161, 170, 171 en 184 voorgeschreven.

Art. 190.

De keurmeesters, de opziener der hal, de beambten van politie en de ambtenaren der gemeentebelastingen maken van alle overtredingen der bepalingen van dezen titel op den ambtseed proces-verbaal op, aan den Burgemeester in te dienen.

Derde Titel.

Van het verkoopen van brood.

Art. 191.

Alle personen, welke hun beroep maken van het

verkoopen van brood, hetzij van belast, hetzij van onbelast graan, moeten daarvan vooraf ter plaatselijke secretarie schriftelijke aangifte doen, met vermelding der panden, waarin zij dat bedrijf willen uitoefenen; hun wordt daarvan een bewijs afgegeven.

Art. 192.

Alle ten verkoop bestemd brood is aan keuring onderworpen.

Art. 193.

Geen ander dan deugdelijk zamengesteld, goed bewerkt en behoorlijk doorbakken brood mag ten verkoop worden aangeboden.

Art. 194.

Het roggebrood en, van de tarwebroodsoorten, het gebraakte of zoogenaamde hoogbrood mogen niet verkocht worden dan duidelijk gemerkt met een cijfer, door Burgemeester en Wethouders aan de bakkers te geven.

Art. 195.

De bakkers en broodslijters moeten de wagens en manden, waarmede zij hun brood vervoeren of rondbrengen, met hunne namen en het hun, overeenkomstig art. 194 gegeven cijfer, duidelijk merken.

Art. 196.

In elken broodwinkel moet eene schaal en het noodige gewigt voorhanden zijn, ten einde het brood aan de verbruikers, dit verlangende, voor te wegen.

Art. 197.

In de broodwinkels moeten de broodsoorten, aldaar verkrijgbaar, met opgave van den prijs, naar het gewigt berekend, op een zwart bord, op eene van de straat leesbare wijze, vermeld staan.

Art. 198.

Een in plano gedrukt exemplaar van de bepalingen van dezen titel moet in de winkels der bakkers en broodslijters voorhangen, zoodat daarvan door de koopers gemakkelijk kennis kan worden genomen.

Art. 199.

Wanneer de broodkeurders, ter betere beoordeeling van eenig brood, noodig achten dit door te breken, door te snijden of mede te nemen, mogen de bakkers of de broodslijters dit niet beletten.

Art. 200.

De bepalingen der artt. 192, 193, 194 en 195 zijn ook toepasselijk op het brood, dat, buiten de gemeente gebakken, daar binnen wordt gesleten.

Art. 201.

De broodkeurders, de beambten van politie en de ambtenaren der gemeentebelastingen maken van alle overtredingen der bepalingen van dezen titel op den ambtseed proces-verbaal op, aan den Burgemeester in te dienen.

Art. 202.

Aan de broodkeurders wordt de bevoegdheid toegekend, om, met inachtneming der bepalingen van art. 3 der wet van 31 Augustus 1853 (Staatsblad n°. 83) ter uitvoering van art. 192 en 193, de broodwinkels, de bakkerijen en de plaatsen, waar de bakkers en broodslijters of meelverkoopers hun brood of hun meel bewaren, ten allen tijde binnen te treden.

De bakkers en de broodslijters zijn verpligt hun op de eerste aanmaning die plaatsen aan te wijzen.

Art. 203.

Met geldboete van *één* tot *tien* guldens worden gestraft de bakkers en broodslijters, welke de voorschriften der artt. 194 tot en met 199 niet hebben opgevolgd. Gelijke straf wordt op het niet naleven der bepaling van art. 191 gesteld.

Art. 204.

Met geldboete van *vijf* tot *vijf en twintig* guldens en gevangenis van *één* tot *drie* dagen, te zamen of afzonderlijk, worden de bakkers en de broodslijters gestraft, die in strijd met art. 193 gehandeld hebben.

Art. 205.

Bij veroordeeling wordt het afgekeurde brood verbeurd verklaard.

VIERDE TITEL.

Van het verkoopen van meel, suikergoed en grutterswaren.

Art. 206.

Alle personen, welke hun beroep maken van het malen van eenig graan of van het verkoopen van meel, suikergoed of grutterswaren, moeten daarvan vooraf schriftelijk ter plaatselijke secretarie aangifte doen, met vermelding der panden, waarin zij dat bedrijf zullen uitoefenen. Hun wordt daarvan een bewijs afgegeven.

Art. 207.

Alle meel, suikergoed en grutterswaren, waaronder de uit onbelast meel gebakken en ten verkoop bestemde koeken mede begrepen zijn, zijn aan keuring onderworpen; bij afkeuring moet het aan de keurders worden medegegeven.

Art. 208.

Art. 165 is op deze keuring van toepassing.

Art. 209.

Overtreding van art. 206 wordt gestraft met eene geldboete van *één* tot *tien* guldens en weigering om het afgekeurde meel aan de keurders mede te geven met eene geldboete van *vijf* tot *vijf en twintig* guldens. Het afgekeurde meel wordt verbeurd verklaard.

Art. 210.

Aan de broodkeurders wordt de bevoegdheid toegekend om, met inachtneming der bepalingen van art. 3 der wet van 31 Augustus 1853 (Staatsblad N°. 83) ter uitvoering van art. 207, de winkels en plaatsen waar de neringdoenden hun meel, suikergoed en hunne grutterswaren bewerken en bergen, ten allen tijde binnen te treden.

Art. 211.

De broodkeurders, de beambten van politie en de ambtenaren der gemeentebelastingen maken van alle overtredingen der bepalingen van dezen titel op den ambtseed proces-verbaal op, aan den Burgemeester in te dienen.

VIJFDE TITEL.

Van het verkoopen van visch.

Art. 212.

Versche, gezouten, gedroogde of gerookte zee- of riviervisch mag niet ten verkoop binnen de gemeente worden aangeboden, dan na door den keurmeester onderzocht en voor de gezondheid onschadelijk bevonden te zijn. Het bewijs daarvan moet in de winkels bij den visch verblijven.

Art. 213.

Die visch ter markt brengen zijn verpligt, van Katwijk komende, aan de Witte, de Morsch of de Rijnsburgsche poort en van Noordwijk komende, aan de Mare poort, zich bij de ambtenaren der gemeente-belastingen aan te melden, ten einde tegen consignatie, voor schippers of voerlieden, van 50 en voor voetgangers van 10 cents een keurbillet te bekomen. Zij begeven zich daarmede zonder oponthoud naar den op de markt aanwezigen keurmeester, ten einde door dezen hunne visch gekeurd worde. Op vertoon van dit billet door den keurmeester gestempeld en de gekeurde soort en hoeveelheid van visch vermeldende, wordt hun, doch alleen wanneer het gekeurde, met het binnen de gemeente gebragte, overeenkomt, bij hun vertrek deze geconsigneerde geldsom teruggegeven.

Art. 214.

Versche visch, welke op den dag der keuring niet verkocht is, moet den volgenden dag op nieuw gekeurd worden.

Art. 215.

Afgekeurde visch wordt in eene schuit geworpen en ten spoedigste onder toezigt der politie naar eene daartoe bestemde plaats weggevoerd.

Art. 216.

Garnalen, oesters, mosselen, kreeften, krabben, paling en aal zijn aan dezelfde keuring onderworpen.

Art. 217.

De keurmeester is verpligt zoowel de winkels als de vischmarkt te bezoeken en met bedorven visch te handelen overeenkomstig art. 215.

Art. 218.

De verkoopers en rondventers van visch moeten aan de ambtenaren in art. 220 vermeld, wanneer deze dit vorderen, hunnen visch en hunne billetten van keuring vertoonen.

Art. 219.

Aan den vischkeurder wordt de bevoegdheid toegekend om, met in achtneming der bepalingen van art. 3 der wet van 31 Augustus 1853 (Staatsblad, N°. 83) ter uitvoering van de artt. 216 en 217, de winkels en plaatsen waar de neringdoenden hunnen visch, alsmede hunne garnalen, oesters, mosselen, kreeften, krabben, paling en aal bergen, ten allen tijde binnen te treden.

Art. 220.

De keurmeester, de algemeene marktmeester, de beambten van politie en de ambtenaren der gemeentebelastingen maken van alle overtredingen der bepalingen van dezen titel op den ambtseed proces-verbaal op, aan den Burgemeester in te dienen.

Art. 221.

Met geldboete van *één* tot *vijf* guldens en gevangenis van *één* of *twee* dagen, te zamen of afzonderlijk, wordt overtreding van eenige bepaling van dezen titel gestraft.

ZESDE TITEL.

Van het verkoopen van melk.

Art. 222.

Geene melk mag langs de straat, op straffe eener geldboete van *één* tot *drie* guldens, verkocht worden dan

in gesloten vaten of kannen of in met deksels voorziene emmers.

ZEVENDE TITEL.

Van het verkoopen van aardappelen.

Art. 223.

Geene aardappelen mogen worden verkocht, dan na door keurmeesters onderzocht en voor de gezondheid onschadelijk bevonden te zijn. Daarvan wordt aan den verkooper een bewijs afgegeven, hetwelk steeds de partij moet vergezellen en op de eerste aanvraag vertoond worden.

Art. 224.

Keurmeesters kunnen, zoo dikwijls zij dit noodig achten, de reeds gekeurde aardappelen op nieuw keuren. Bij goedkeuring geven zij, met intrekking van het vroegere bewijs, een nieuw af.

Art. 225.

Afgekeurde aardappelen moeten aan de keurmeesters afgegeven en ter beschikking van de politie gesteld worden.

Art. 226.

Overtreding van eenige bepaling der drie voorgaande artikelen wordt gestraft met geldboete van *vijf* tot *vijf en twintig* guldens en gevangenis van *één* tot *drie* dagen, te zamen of afzonderlijk.

Art. 227.

Aan de keurmeesters wordt de bevoegdheid toegekend om, met inachtneming der bepalingen van art. 3 der wet van 31 Augustus 1853 (Staatsblad N°. 83) ter uitvoering van art. 223 en 224 de winkels en plaatsen, waar de neringdoenden hunne aardappelen bergen, ten allen tijde binnen te treden.

Art. 228.

De keurmeesters, de beambten van politie en de ambtenaren der gemeentebelastingen maken van alle overtredingen der bepalingen van dezen titel op den ambtseed proces-verbaal op, aan den Burgemeester in te dienen.

DERDE AFDEELING.

Marktpolitie.

EERSTE TITEL.

Algemeene bepalingen.

Art. 229.

Alle uitstalling van waren op de markt is aan de volgende bepalingen onderworpen.

Art. 230.

Behalve de bevoegdheid van Burgemeester en Wethouders om in bijzondere gevallen andere plaatsen, dagen en uren tot het houden der markt aan te wijzen, wordt deze uitsluitend op de hier volgende plaatsen, dagen en uren gehouden:

dagelijks den ganschen dag

voor de verkoopers van boomvruchten en verder ooft aan de Vischmarkt waterzijde, van de Korenbrug tot aan het fontein;

voor de verkoopers van knollen aan de nieuwe Varkenmarkt;

voor de verkoopers van mosselen aan den Apothekersdijk, te beginnen aan de Vrouwensteegsbrug;

voor de verkoopers van turf, hout en steenkolen aan de Turfmarkt, de Haven, de Kalvermarkt, de Heeregracht westzijde van de Kerksteeg tot aan de Oude Vest en deze tot aan de Bakkersteeg;

des *maandags* van *tien* ure des voormiddags tot *één* ure des namiddags

voor de uitdragers en verkoopers van vodden op de Haven en de Kalvermarkt;

des *zaturdags* gedurende de maanden November, December, Januarij en Februarij van *tien* ure des voormiddags tot *drie* ure des namiddags en gedurende de overige maanden van *tien* ure des voormiddags tot *vier* ure des namiddags mede voor uitdragers en verkoopers van vodden op de Hooglandsche Kerkgracht, Kerkhof en de Nieuwstraat;

des *woensdags* en *zaturdags* van *zes* ure des morgens tot *twaalf* ure des middags, voor de verkoopers van groenten aan den Ouden Singel en wel voor de *warmoesiers* van de brug aan de Jagvossensteeg tot aan de Mare en voor de *veenlieden* van de Mare tot aan de Friesenstraat;

des *dingsdags* en *vrijdags* van *zes* tot *negen* ure des morgens ter zelfde plaatse voor de verkoopers van groenten. Burgemeester en Wethouders kunnen het houden dier markt ook op andere dagen en uren toestaan.

Op onbepaalde dagen en uren voor de zoogenaamde Westlandsche markt aan den Nieuwen Rijn, van de Hooigracht zich oostwaarts onbepaald uitstrekkende;

des *dingsdags* en *vrijdags* van *zes* ure tot *negen* ure des morgens voor de verkoopers van aardbezien op de Botermarkt;

des *zaturdags* van *tien* ure des voormiddags tot *vier* ure des namiddags

voor de kooplieden in oud ijzer op de Hooigracht, van de Nieuwstraat tot de Groenesteeg;

voor de verkoopers van klompen en blokken op het Hooglandsche Kerkhof;

voor de mandemakers aan de Nieuwen Rijn tusschen de Hooigracht en de Karnemelksbrug;

voor de stoelenmakers aan de beide vleugels der Karnemelksbrug aan den Nieuwen Rijn;

voor de beschuitbakkers in de Beschuitsteeg;

voor de zaadkoopers en schoenmakers aan den Nieuwen Rijn tusschen de Beschuitsteeg en de Korenbrug;

voor de kuipers aan den Nieuwen Rijn over het fontein;

voor de verkoopers van boter, kaas en eijeren op de Botermarkt;

voor de verkoopers van honden, hoenders en ander gevogelte aan den Rijn bij de Vrouwensteegsbrug;

voor de bloemisten en boomkweekers aan den Rijn, van de Vrouwensteegsbrug tot aan de nieuwe Varkenmarkt;

voor kramers met bijouteriën, galanteriën, neurenberger waren, mutsen, kanten, linten en andere koopwaren op de Visch- en Botermarkt;

dagelijks van 1 Februarij tot en met 30 September van *acht* ure des morgens tot *vijf* ure des namiddags en van 1 October tot en met 31 Januarij van *negen* ure des morgens tot *drie* ure des namiddags

voor de verkoopers van zeevisch en zalm op de Vischmarkt, de Vischbrug en de Hoogstraat;

des *vrijdags* van 1 Maart tot en met 31 October van *acht* ure des morgens tot *twee* ure des namiddags, en van 1 November tot en met den laatsten Februarij van *half negen* ure des morgens tot *een* ure des namiddags

voor de verkoopers van vee op de Beestenmarkt. De markt voor kalveren begint echter altijd een half uur vroeger, en in de maanden Mei, Junij en November eindigt de markt eerst ten *drie* ure des namiddags;

dagelijks in November, December, Januarij en Februarij van *acht* ure des morgens tot *vijf* ure des namiddags, in Maart en October van *zeven* ure des morgens tot *zes* ure des namiddags en gedurende de overige maanden van *zes* ure des morgens tot *acht* ure des namiddags voor verkoopers van aardappelen op den Ouden Singel van de Jagvossenbrug tot aan de zoutkeet, en op de Westdwarsgracht.

des *zaturdags* van *tien* ure des voormiddags tot *een* ure des namiddags voor de verkoopers van graan op de Korenbrug;

in den slagttijd wordt de varkenmarkt gehouden aan het einde van de Bloem- en Boommarkt, des *woensdags* en des *zaturdags* van *tien* ure des voormiddags tot *één* ure des namiddags, alsmede de biggen- en magere varkensmarkt des *vrijdags* op de Beestenmarkt nabij de Heerengracht;

de kersenmarkt wordt gehouden aan den Rijn tusschen de Kraan en de Vischmarkt dagelijks gedurende den ganschen dag en beginnende ten *zes* ure des morgens;

de riviervisch- en palingmarkt wordt gehouden aan den Rijn nabij het St. Catharina Gasthuis, dagelijks van *negen* ure des morgens tot *twee* ure des namiddags;

de kaasmarkt wordt op den tweeden Dingsdag in de maand Julij gehouden van *zeven* ure des morgens tot *drie* ure des namiddags op de Breedestraat tusschen de Maarsmansteeg en de Mandemakerssteeg;

de St. Nicolaasmarkt wordt gehouden op den vijfden December van elk jaar, uiterlijk gedurende acht daaropvolgende dagen op de Vischmarkt tusschen het Fontein en de Vischbrug, alsmede op de Hoogstraat;

de paardenmarkten worden gehouden op de Beestenmarkt, de eerste op den eersten maandag der maand Mei en de tweede des daags na de Valkenburger paardenmarkt.

De aanvang en het einde der onderscheidene markten worden door het luiden eener klok of bel aangeduid.

Art. 231.

Niemand wordt toegelaten eenige waren op de markt te koop te stellen dan voorzien van een behoorlijk patent en tegen betaling van het daarvoor gestelde marktgeld.

Art. 232.

De waren mogen niet vroeger dan een half uur vóór den aanvang der markt uitgesteld en moeten binnen gelijke tijdsruimte na het eindigen weggeruimd worden.

Art. 233.

De uitstallingen geschieden op de door den marktmeester aangewezen plaats in kramen, op tafels, kruiwagens en op den grond, op matten of kleeden, aan palen, in hokken, of op banken daartoe bestemd, in vaartuigen aan eene der voor de markt aangewezen plaatsen gelegen. Alles moet zoo geplaatst worden dat de passage en de toegang tot gebouwen en erven vrij blijven.

Art. 234.

Vaartuigen, waarin de onder den naam van *vent-jagers* bekende kooplieden waren ter markt brengen, moeten na den afloop der markt, op welke zij toegelaten worden, naar de binnen- of buitenhaven verlegd worden.

Art. 235.

Overtreding van eenige bepaling in de vijf voorgaande artikelen voorkomende wordt gestraft met geldboete van *één* tot *vijf* guldens en gevangenis van *één* tot *drie* dagen, te zamen of afzonderlijk.

Art. 236.

De marktmeesters, de keurmeesters, de beambten van politie en de ambtenaren der gemeente-belastingen maken van alle overtredingen der bepalingen van dezen titel op den ambtseed proces-verbaal op, aan den Burgemeester in te dienen.

TWEEDE TITEL.

Van de zalm- en zeevischmarkt.

Art. 237.

De gebruikers van vischbanken zijn verpligt, het grom of ingewand van den door hen schoongemaakt wordende visch in bakken, tobben of vlöten te verzamelen, en deze bij het eindigen der markt te ledigen op de plaats, door of van wege den marktmeester hun aan te wijzen.

Art. 238.

De banken mogen door de gebruikers niet met wagens of honden bezet worden.

Art. 239.

Afslag van den visch op de markt geschiedt door den daartoe aangestelden afslager, op voorwaarde, dat alle daarbij ontstane geschillen door hem zullen worden beslist.

Art. 240.

Het is verboden den afslager door luidruchtig spreken of het maken van geraas in het afslaan te storen.

Art. 241.

Overtreding van eenige bepaling, in een der vier voorgaande artikelen voorkomende, wordt gestraft met geldboete van *één* tot *vijf* guldens.

DERDE TITEL.

Van de Beestenmarkt.

Art. 242.

Vóór den aanvang van den markttijd mag op de markt geenerlei vee verhandeld worden.

Art. 243.

Paarden, ezels, stieren, ossen, koeijen, vaarzen en kalveren moeten, volgens de aanwijzing des marktmeesters, geregeld nevens elkander aan de daartoe bestemde touwen en palen gebonden worden.

Zonder voorkennis des marktmeesters mogen zij niet verplaatst worden. Bij stieren moeten de voorzorgen genomen worden, welke strekken kunnen ter vermijding van gevaar. Schapen en lammeren worden in hokken geplaatst.

Art. 244.

Zij, die vee ter markt brengen, moeten de voertuigen, welke zij daartoe gebruikt hebben, dadelijk na de aflading van het vee van de markt afbrengen.

Art. 245.

Het is verboden gedurende de markt stroo uit de schaapshokken of mest van de markt weg te voeren. Na de sluiting der markt wordt aan elk slechts een half uur toegestaan tot wegneming van het stroo of van den mest zijner beesten en dan nog maar alleen, wanneer hij zelf het stroo geleverd heeft.

Art. 246.

De hokken voor schapen of lammeren mogen niet den dag te voren geplaatst worden.

Art. 247.

Overtreding van eenige bepaling der vijf voorgaande artikelen wordt gestraft met eene geldboete van *één* tot *vijftien* guldens en gevangenis van *één* of *twee* dagen, te zamen of afzonderlijk.

Art. 248.

Geen ziek vee mag ter markt gebragt worden, op eene boete van *vijf en twintig* guldens en op gevangenisstraf van *één* tot *drie* dagen, te zamen of afzonderlijk.

Art. 249.

Wanneer op de markt eenig beest door de keurmeesters van het vleesch ziek aangetroffen of van ziekte verdacht gehouden wordt, moet dit dadelijk, op hun bevel, door hen, die het ter markt bragten, van de markt naar buiten de gemeente verwijderd worden.

Weigering of vertraging wordt gestraft met eene boete van *tien* tot *vijf en twintig* guldens en gevangenis van *één* tot *drie* dagen, te zamen of afzonderlijk.

VIERDE TITEL.

Van de aardappelenmarkt.

Art. 250.

Zij, die van buiten aardappelen ten verkoop inbrengen, zijn verpligt daarvan aan den marktmeester kennis te geven, met opgave van hunne namen en van de door hen aangebragte hoeveelheid.

Zij mogen de voer- of vaartuigen, waarmede zij de aardappelen inbrengen, niet anders dan op het voor de markt bestemde gedeelte der stad doen aanleggen en plaatsen, noch eenig gedeelte der lading elders verkoopen.

Deze bepaling is echter niet toepasselijk, wanneer kooplieden, buiten de stad wonende, op gedane bestellingen onder behoorlijk adres of in afzonderlijke zakken aan particulieren aardappelen afleveren, gelijk ook niet aan pak- of woonhuizen van handelaars in aardappelen. In dit laatste geval echter moeten zij voorzien zijn van eene schriftelijke kosteloos af te geven toestemming des marktmeesters.

Art. 251.

De toegang tot de onderscheidene aan de markt liggende schepen mag op geenerlei wijze worden belemmerd. De door de verkoopers gebezigd wordende verkoophuisjes moeten op den kant van den wal gesteld worden.

Art. 252.

Op ieder ter markt liggend schip moet gedurende den markttijd steeds een meter aanwezig zijn, die zorgen moet, dat zijne maten zuiver van aarde en klei zijn en behoorlijk worden gevuld.

De verkoopers mogen zich van geene andere maten bedienen dan van behoorlijk geijkte, eene Nederlandsche mud of de onderdeelen van deze inhoudende.

Art. 253.

Overtreding van eenige bepaling der drie voorgaande artikelen wordt gestraft met geldboete van *één* tot *tien* guldens en gevangenis van *één* of *twee* dagen, te zamen of afzonderlijk.

VIJFDE TITEL.

Van de graanmarkt.

Art. 254.

Het graan, zaad, de boekweit, erwten en boonen, mogen niet anders dan in zakken, welke eene Nederlandsche mud inhouden, ter markt worden gebragt.

Bijaldien de marktmeester vermoedt, dat eenige zak die maat niet inhoudt, is hij bevoegd de geheele partij door een beëedigden meter te doen nameten.

Art. 255.

Gedurende den markttijd mogen geene dragers zich op de marktplaatsen begeven, wanneer zij niet door koopers of verkoopers geroepen worden, en dan nog maar alleen onder de gaanderijen.

Art. 256.

Gedurende den markttijd is het verboden met rij- of voertuigen over de Korenbrug te rijden, of te gaan.

Art. 257.

Bij de meting in art. 254 bepaald, wordt eene speling toegelaten, bij tarwe, rogge en peulvruchten van éénen, bij de andere ter markt gebragte waren van twee koppen. Ondermaat van elken kop wordt met eene geldboete van *één* gulden gestraft, zoo echter dat die boeten de som van *vijf en twintig* guldens niet te boven gaan.

Art. 258.

Overtreding van artt. 255 en 256 wordt gestraft met eene geldboete van *één* tot *tien* guldens.

ZESDE TITEL.

Van de kermis of jaarmarkt.

Art. 259.

De kermis of jaarmarkt vangt aan op maandag der laatste volle week van de maand Julij en eindigt op den daaropvolgenden zaturdag.

Art. 260.

Bij het plaatsen hunner tenten, loodsen, kramen of stallingen, zijn de belanghebbenden verpligt zich naar de hun van wege Burgemeester en Wethouders gedane aanwijzingen te gedragen, de hun toegestane plaats niet met anderen te ruilen, geene meerdere ruimte in te nemen en te zorgen, dat hunne tenten, loodsen, kramen of stallingen nevens elkander en aan de voorzijde op ééne lijn gesteld worden.

Gelijke verpligting rust op de werklieden, welke zij tot de plaatsing gebruiken.

Art. 261.

De kramers zijn verpligt te zorgen dat vóór middernacht de kramen gesloten worden en vuur en licht daar binnen weggenomen en uitgedoofd zijn. Aan zuur-, koek-, gebak-, wafel- of broedertjeskramers kan, op daartoe gedane aanvrage, door Burgemeester en Wethouders een later uur aangewezen worden.

Wanneer na het sluiten der kramen door de beambten van politie in eenige kraam eenig vuur of licht wordt ontdekt, moeten zij de zich in de kraam bevindende personen daarvan verwittigen en, geen gehoor verkrijgende, de kraam openen en het vuur of licht wegnemen.

Daartoe wordt in dat geval, aan de beambten van politie de bevoegdheid toegekend om, met inachtneming der bepalingen van art. 3 der Wet van 31 Augustus 1853 (Staatsbl. N°. 83) die kramen ten allen tijde binnen te treden.

Art. 262.

Na den voor het einde der kermis bestemden dag, is het verkoopen of uitstallen in kramen of stallingen, gelijk ook, het geven van voorstellingen of vertooningen, zonder bijzondere toestemming van Burgemeester en Wethouders verboden.

De voor de kermis geplaatste tenten, loodsen, kramen of stallingen moeten ten spoedigste, en uiterlijk voor het einde der volgende week opgeruimd worden. Bij verzuim daarvan geschiedt de opruiming door de zorg der politie en ten kosten der gebrekigen.

Art. 263.

Overtreding van eenige bepaling der vier laatste artikelen wordt gestraft met geldboete van *vijf* tot *vijf en twintig* guldens en gevangenis van *één* tot *drie* dagen, te zamen of afzonderlijk.

VIERDE AFDEELING.

Van slijters, tappers, kroeghouders enz.

Art. 264.

Zij, die eene slijterij, tapperij, kroeg of ander huis houden, dat voor het publiek tot het koopen en aldaar verbruiken van wijn, bier of gedistilleerd open staat, zijn verpligt daarvan, bij het aanvangen van hun beroep, op eene boete van *vijf* guldens, schriftelijk kennis te geven ter gemeente-secretarie. Hun wordt daarvan een bewijs afgegeven.

Art. 265.

Gedurende de maanden April, Mei, Junij, Julij, Augustus en September, mogen zij van *elf* ure des avonds tot *zes* ure des ochtends, en gedurende de overige maanden des jaars, mogen zij van *elf* ure des avonds tot *zeven* ure des ochtends, aan niemand wijn, bier of gedistilleerd verkoopen. Bij overtreding verbeuren zij eene geldboete van *vijf en twintig* guldens. Deze bepaling is niet van toepassing op koffijhuishouders, in wier gelagkamer een of meer billardtafels zijn geplaatst en die daarvoor in de hoogste klasse van het patent-tarief zijn aangeslagen.

Art. 266.

Bij kermis of buitengewone gelegenheden, kan de Burgemeester, onder zoodanige voorwaarden als hij in het belang der openbare orde noodig acht, vrijstelling van het in het vorig artikel bepaalde verleenen.

Art. 267.

Aan dronken lieden, aan hen die in een liefdadig gesticht verpleegd worden, of aan kinderen beneden de 15 jaren, is het, op straf eener boete van *vijf* guldens, verboden wijn, bier of gedistilleerd te verkoopen.

Art. 268.

Op dezelfde boete mag, bij gelegenheid van brand, binnen den afgezetten kring, aan niemand wijn, bier of gedistilleerd verkocht worden.

Art. 269.

Aan de beambten van politie wordt de bevoegdheid toegekend om, met inachtneming der bepalingen van art. 3 der wet van 31 Augustus 1853 (Staatsblad N°. 83) ter uitvoering van art. 265 dezer verordening de plaatsen in art. 264 vermeld, te allen tijde binnen te treden.

VIJFDE AFDEELING.

Van logementhouders, herbergiers, slaapsteêhouders, enz.

Art. 270.

Zij, die een logement, herberg, slaapsteê of ander huis houden, waar tegen betaling nachtverblijf verschaft wordt, zijn verpligt, binnen acht dagen na het invoeren dezer verordening, of later binnen acht dagen na het aanvangen van dat beroep, daarvan, op eene boete van *tien* guldens, schriftelijk kennis te geven ter gemeente-secretarie. Hun wordt daarvan een bewijs afgegeven.

Art. 271.

Zij moeten tusschen *tien* en *elf* ure des avonds op het bureau van politie eene door hen onderteekende en volgens een ter gemeente-secretarie verkrijgbaar model ingerigte lijst brengen van al de personen, welke bij hen zijn gekomen om er dien nacht verblijf te houden.

Des morgens tusschen *negen* en *tien* ure leveren zij aldaar eene gelijke lijst in van die personen, welke na het indienen der in de eerste alinea vermelde lijst bij hen hunnen intrek genomen hebben.

Overtreding van dit artikel wordt met eene geldboete van *vijf* tot *tien* guldens gestraft.

ZESDE AFDEELING.

Van voerlieden of huurkoetsiers.

Art. 272.

De voerlieden en huurkoetsiers moeten jaarlijks aangifte doen ter secretarie van het getal en de soort hunner voer- en rijtuigen. Hun wordt daarvan een bewijs afgegeven.

Art. 273.

Zij moeten mede telkens, uiterlijk binnen acht dagen, aangifte doen van de voer- of rijtuigen, welke zij zich hebben aangeschaft en wordt hun daarvan mede een bewijs afgegeven.

Art. 274.

Minstens eenmaal 's jaars, op den tijd en de plaats door den Burgemeester te bepalen, moeten de voerlieden en huurkoetsiers de bij hen in gebruik zijnde voer- of rijtuigen ter keuring aanbieden.

Op de goedgekeurde rijtuigen wordt, ten blijke daarvan eene letter, door den Burgemeester telken jare te bepalen, gebrand.

Art. 275.

Geen voerman en geen huurkoetsier mag niet goedgekeurde voer- of rijtuigen verhuren.

Art. 276.

Overtreding van eenige bepaling der vier voorgaande artikelen wordt gestraft met geldboete van *drie* tot *vijftien* guldens en gevangenis van *één* of *twee* dagen, te zamen of afzonderlijk.

ZEVENDE AFDEELING.

Van het verkoopen van buskruid.

Art. 277.

Verkoopers van buskruid of vuurwerkmakers mogen in hunne winkels of werkplaatsen tegelijkertijd niet meer dan vijf ponden buskruid hebben, hetwelk in behoorlijk gesloten metalen bussen, met haren kleeden omwonden, moet bewaard worden. Het buskruid, hetwelk zij verder in hun huis of pakhuis hebben, mag de hoeveelheid van 15 ponden niet te boven gaan en moet op gelijke wijze bewaard worden. Ook mogen zij tusschen zonsondergang en opgang geen buskruid, vuurwerken of schietkatoen verkoopen.

Art. 278.

Overtreding van het voorgaande artikel wordt gestraft met eene geldboete van *tien* tot *vijf en twintig* guldens en gevangenis van *één* tot *drie* dagen, te zamen of afzonderlijk.

De regter kan in dat geval de verbeurdverklaring van het buskruid, de vuurwerken en het schietkatoen uitspreken.

Art. 279.

Aan de beambten van politie wordt de bevoegdheid toegekend om, met inachtneming der bepalingen van art. 3 der wet van 31 Augustus 1853 (Staatsbl. N°. 83) ter uitvoering van art. 277 dezer verordening de huizen, pakhuizen, winkels en werkplaatsen van verkoopers van buskruid, vuurwerken of schietkatoen ten allen tijde binnen te treden.

NEGENDE HOOFDSTUK.

GEZONDHEIDSPOLITIE.

EERSTE AFDEELING.

Op de openbare vrouwen en bordeelen.

Art. 280.

De beambten van politie zijn bepaaldelijk belast met het opsporen van diegenen, welke zich aan prostitutie overgeven of deze bevorderen.

Art. 281.

In het bijzonder staan de openbare vrouwen en de bordeelen onder het toezigt der politie.

Art. 282.

Onder openbare vrouwen worden allen begrepen, die, hetzij op zich zelve, hetzij gezamenlijk met anderen, hetzij in het openbaar, hetzij in eigen woning of in die van anderen, daartoe al of niet met name bestemd, zich aan prostitutie overgeven of ook wel een beroep daarvan maken.

Art. 283.

Onder bordeelen worden begrepen alle, zoowel geheime of stille (bij voorbeeld rendez-vous huizen) als openbare, huizen van ontucht.

Art. 284.

Iedere openbare vrouw is verpligt zich als zoodanig aan het bureau van politie aan te geven en de ter inschrijving noodige verklaringen te doen.

Art. 285.

Die zich als openbare vrouw aangeeft wordt terstond in een opzettelijk daartoe ingerigt register op dagen volgnommer ingeschreven, met vermelding van naam, voornaam, ouderdom, geboorteplaats, wijk en nommer van woning of verblijf en signalement. Dit wordt door haar, als zij schrijven kan, onderteekend.

Zij ontvangt een boekje, waarin ten haren opzigte hetzelfde als in het register wordt vermeld, met dagteekening en onderteekening van eenen commissaris van politie.

Van elke verandering van woning of verblijf is zij verpligt aan het bureau van politie kennis te geven, op den dag dat de verandering geschiedt. Dit wordt door eenen commissaris van politie in bovengemeld register en boekje aangeteekend.

Art. 286.

Iedere openbare vrouw is verpligt haar boekje steeds bij zich te dragen en, op de eerste aanvrage van een politie-ambtenaar te vertoonen.

Art. 287.

Geene openbare vrouw mag zich in een bordeel bevinden of zich aan prostitutie overgeven, dan na alvorens, geneeskundig, door deskundigen, van wege de gemeente aangesteld, te zijn onderzocht en er van hare gezondheid blijke uit eene gedagteekende en door den deskundige met paraphe onderteekende verklaring, geschreven in meergemeld boekje.

Art. 288.

Na hare inschrijving moet zij zich tot dat onderzoek tweemalen in de week, ter plaatse daartoe bepaald en aan haar bekend gemaakt, op den daarvoor gestelden tijd vervoegen.

Art. 289.

Telkens wanneer de openbare vrouw bij het geneeskundig onderzoek gezond is bevonden, wordt eene verklaring als boven vermeld is, in het boekje bijgeschreven.

Art. 290.

De openbare vrouw, die bij het geneeskundig onderzoek bevonden is met syphilis of andere besmettelijke ziekte te zijn aangedaan, wordt terstond in een der voor de behandeling dier ziekten bestemde localen opgenomen. Bij weigering wordt het boekje ingehouden.

Art. 291.

Het boekje eener openbare vrouw, die in een der gemelde localen is overgebragt, wordt door de deskundigen in bewaring genomen. Bij het verlaten van dat locaal na herstelling, bekomt zij het boekje terug met eene gedagteekende en onderteekende verklaring van gezondheid.

Art. 292.

Zij, die in de gemeente een bordeel houden, zijn verpligt elken dingsdag voormiddags aan het bureau van politie op te geven hunne namen en voornamen, benevens die der bij hen inwonende of bij hen verkeerende vrouwen, als ook de wijk en het nommer hunner huizing.

Art. 293.

Zij, die een bestaand bordeel willen overbrengen in eene andere woning of een nieuw bordeel binnen deze gemeente willen openen, zijn vooraf verpligt aan het bureau van politie aangifte te doen van namen, voornamen, benevens van wijk en nommer der huizen, waarheen zij het bordeel denken over te brengen of te vestigen.

Art. 294.

Geene andere vrouwen mogen, zelfs niet als dienstboden, in een bordeel worden toegelaten dan openbare, elk voorzien van haar boekje met de vereischte verklaring van gezondheid.

Art. 295.

Van elke verandering in het personeel van eenig bordeel zijn de houders of houdsters verpligt terstond aan het bureau van politie opgave te doen.

Art. 296.

Alle opgaven van bordeelhouders of houdsters worden in een afzonderlijk register, op dag en volgnommer, in haar geheel ingeschreven en aan hen die opgaven gedaan hebben een bewijs afgegeven.

Art. 297.

Het is aan bordeelhouders of houdsters en aan openbare vrouwen verboden, voorbijgangers feitelijk tot zich te trekken of wel door woorden, teekenen of gebaren te lokken.

Art. 298.

Elk bordeel moet in behoorlijken staat van zindelijkheid worden onderhouden.

Art. 299.

Aan de beambten van politie wordt de bevoegdheid toegekend, om met inachtneming der bepalingen van art. 3 der wet van 31 Augustus 1853 (Staatsblad N°. 83), ter uitvoering der bepalingen van deze afdeeling, de bordeelen en verdere woningen of verblijven der bordeelhouders ten allen tijde binnen te treden.

Art. 300.

De boekjes en andere bewijzen, in deze afdeeling voorgeschreven, worden kosteloos afgegeven, gelijk ook de inschrijving en het geneeskundig onderzoek kosteloos geschieden.

Art. 301.

Overtreding van eenige bepaling der artt. 286, 292, 293, 295, 297 en 298, wordt gestraft met geldboete van *vijf* tot *vijf en twintig* guldens en gevangenis van *één* tot *drie* dagen, te zamen of afzonderlijk.

Art. 302.

Overtreding eener bepaling van de artt. 284, 285, 287, 288 en 294, wordt gestraft met gevangenis van *één* tot *drie* dagen.

TWEEDE AFDEELING.

Van besmettelijke ziekten en bijzonder van besmetting door pokken (zoogenaamde kinderziekte) *of door gewijzigde pokken* (variolae mitigatae).

Art. 303.

Zoodra de pokken (zoogenaamde kinderziekte) of gewijzigde pokken (variolae mitigatae) zich in eenig huisgezin openbaren, is het hoofd van dat gezin verpligt aan den bovendorpel der huisdeur vast te hechten — en zoolang, ter beslissing van den geneesheer, de besmetting duurt, te zorgen, dat aan den bovendorpel van de huisdeur vastgehecht blijve — een papier, waarop met voor de voorbijgangers leesbare letters, ter grootte van één duim, geschreven staat: *Pokken, kinderziekte* of *gewijzigde pokken*.

Art. 304.

De geneesheeren zijn verpligt, wanneer hun in hunne praktijk een lijder aan pokken, gewijzigde pokken of eenige andere besmettelijke ziekte voorkomt, daarvan terstond schriftelijk kennis te geven ter gemeente-secretarie, met vermelding van den naam en ouderdom des lijders, van wijk en nommer der huizing waar hij zich ophoudt en verder met aanduiding van den tijd van aanvang der behandeling en, zooveel mogelijk, ook van aanvang der ziekte.

Bij herstelling of dood, zijn de geneesheeren verpligt dit mede ter gemeente-secretarie aan te geven.

Art. 305.

Overtreding van art. 303 wordt gestraft met eene geldboete van *vijf* tot *vijf en twintig* guldens en gevangenis van *één* tot *drie* dagen, te zamen of afzonderlijk.

Overtreding van art. 304 wordt gestraft met eene geldboete van *vijf en twintig* gulden.

TIENDE HOOFDSTUK.

VAN BEGRAFENISSEN.

Art. 306.

Wanneer de ambtenaar van den burgerlijken stand, om redenen van algemeen belang, begraving binnen de 36 uren na het overlijden gelast, moet daaraan door de executeuren of erfgenamen voldaan worden, op straffe eener geldboete van *vijf en twintig* guldens en gevangenis van *één* tot *drie* dagen, te zamen of afzonderlijk.

Art. 307.

Zonder verlof van Burgemeester en Wethouders mogen zij die de begrafenis regelen, deze in de maanden April tot en met September niet anders dan van *zes* tot *negen* ure des voormiddags, en gedurende de overige maanden van *acht* tot *elf* ure des voormiddags doen plaats hebben, op straf eener geldboete van *één* tot *vijf en twintig* guldens.

Art. 308.

Iedere daad van wanorde of van verstoring der rust bij eene begrafenis wordt gestraft met eene geldboete van *vijf* tot *vijf en twintig* guldens en gevangenis van *één* tot *drie* dagen, te zamen of afzonderlijk.

ELFDE HOOFDSTUK.

BRANDPOLITIE.

EERSTE AFDEELING.

Van middelen ter voorkoming van brand.

Art. 309.

Het is verboden:

1°. bergplaatsen van hooi, stroo, zaagsel, krullen of andere ligt brandbare stoffen op te rigten of te behouden zonder vergunning van Burgemeester en Wethouders. Hieronder zijn de bergplaatsen voor brandstoffen tot huishoudelijk gebruik niet begrepen.

2°. in dergelijke bergplaatsen of in die waar ligt brandbare stoffen verwerkt worden:

a. licht te hebben, niet besloten in eene lantaarn;

b. tabak of cigaren te rooken;

c. eenig vuur te hebben.

3°. hooi, stroo of andere aan broeijen blootstaande voorwerpen in bergplaatsen op te slaan, zoolang het niet door den hooikeurder onderzocht en genoegzaam droog bevonden is.

Art. 310.

Van alle in het vorig artikel opgenoemde reeds bestaande bergplaatsen, moet binnen drie maanden na het afkondigen dezer verordening schriftelijk aangifte ter gemeente-secretarie gedaan worden.

Art. 311.

Het is verboden:

1°. voor- of stookplaatsen op te rigten, te herstellen,

of veranderen, dan volgens de voorschriften van rooimeesters, onder beroep echter altijd op de beslissing van Burgemeester en Wethouders;

2°. vuur aan te leggen op andere plaatsen dan in daartoe gemaakte stookplaatsen, onder steenen schoorsteenen, welke ten minste één el boven de nok van het dak zijn opgemetseld;

3°. zich van houten snuivers te bedienen;

4°. pijpen van vuurtoestellen te leiden

a. naar buiten door muren, daken, ramen, beschotten of dergelijke;

b. in schoorsteenen door zolders of beschotten van hout of andere brandbare stof, tenzij die pijpen daarvan ten minste tien duim verwijderd zijn en de opening met ijzer of metaal zij aangevuld;

5°. hout door schoorsteenen te leiden of daarin aanwezig te hebben, al ware dit ook bemetseld of met metaal bekleed;

6°. haarden, kagchels of andere losse vuurtoestellen anders te plaatsen dan op steenen vloeren, of dikke metalen platen, aan alle zijden buiten den haard, de kagchel enz. uitstekende.

Art. 312.

Ten minste twee malen in het jaar, en wel eens in het voor- en eens in het najaar, moeten op aanzeggen des Burgemeesters schoorsteenen of stookplaatsen, waar veel gestookt wordt, gereinigd worden.

Art. 313.

Vuurplaatsen, noodzakelijk tot uitoefening van eene nering, een handwerk, kunst of bedrijf, moeten naar gelang van hare grootte gesteld worden op eenen afstand van één tot drie palmen van den gemeenen of niet gemeenen muur. Zij mogen niet op bovenverdiepingen gesteld worden dan met goedvinden van Burgemeester en Wethouders, na ingewonnen advies van rooimeesters.

Art. 314.

Behoudens het bepaalde bij het Koninklijk besluit van 31 Januarij 1824 (Staatsblad N°. 19) ten aanzien van rookerijen, smelterijen, kokerijen van vernis enz., is het verboden:

1°. in windmolens, op de werkzolders, eenig werktuig te plaatsen, hetwelk door vuur verwarmd of waarbij vuur gebezigd wordt;

2°. ligt brandbare stoffen binnen den afstand van zeven palmen van ovens, eesten, smidsen of andere vuurplaatsen te leggen;

3°. te vlassen of te hekelen anders dan bij vollen dag, op den vloer en zonder gebruik van vuur;

4°. vaatwerk anders dan op daartoe door Burgemeester en Wethouders goedgekeurde of aangewezen plaatsen, te heeten.

5°. rookhokken voor spek en vleesch op bovenverdiepingen te plaatsen, anders dan onder goedkeuring van rooimeesters;

6°. pek binnen 's huis op binnenplaatsen, in tuinen of op andere dan door Burgemeester en Wethouders goedgekeurde of aangewezen plaatsen, of ook na zonsondergang, te smelten;

7°. zonder verlof van Burgemeesters en Wethouders met brandende toortsen of fakkels over straat te gaan;

8°. gedoofde kolen of uitgebrande doppen anders te bewaren of te vervoeren, dan in behoorlijk gesloten metalen emmers of andere voorwerpen.

9°. vuur ongedekt over de straat te dragen;

10°. om, zonder vergunning van Burgemeester en Wethouders, in onbewoonde huizen of erven vuur te bezigen, van 1 April tot en met 30 September, van des avonds ten *zes* tot *vijf* ure des morgens, en gedurende de overige maanden van *drie* ure des namiddags tot 's morgens ten *zes* ure;

11°. haardasch te bewaren of te storten:

a. binnen gebouwen anders dan in metalen of steenen voorwerpen;

b. in de open lucht anders dan in putten of gemetselde bakken, welke niet binnen den afstand van tien ellen van eenig gebouw mogen gelegen zijn;

12°. olie, vernis of drukinkt binnen de gemeente te koken, wordende dit, na bekomen verlof van Burgemeester en Wethouders en onder de noodige voorzorgen, nergens dan naast de paardenwedden buiten de Witte- en Hoogewoerdspoorten toegelaten.

Art. 315.

Leidekkers of loodgieters mogen het voor hun bedrijf benoodigde vuur niet op bovenverdiepingen of op daken hebben of brengen.

Alleen bij bouw van of herstel aan kerken of torens mag onder toezigt van rooimeesters vuur naar boven worden gebragt.

Art. 316.

Bij besloten water zijn, zoodra van gemeentewege het bakken van bijten bevolen is, de bewoners van huizen en de eigenaars of bruikers van onbewoonde gebouwen, aan grachten gelegen of daarop uitkomende, verpligt elken dag vóór twaalf ure des middags voor hunne panden bijten te laten maken van ten minste één vierkante el en die behoorlijk open te houden.

Wanneer een vaartuig, voor eenig gebouw liggende, de geheele breedte daarvan beslaat, is de schipper of schuitenvoerder verpligt, de bijt aan de binnenzijde van den achtersteven op gelijke wijs te doen maken en openhouden.

Art. 317.

De markt- en rooimeesters zijn bevoegd de stookplaatsen der vaartuigen te onderzoeken. Wanneer zij die gevaarlijk keuren, moeten de vuren op hunnen last terstond gedoofd worden.

Art. 318.

Hij die eenig gebouw door draagbaar gaz wil verlichten is verpligt:

1°. de maatregelen van voorzorg te nemen, hem door rooimeesteren, aan welke hij van zijn voornemen kennis moet geven, voorgeschreven, met beroep echter bij verschil op Burgemeester en Wethouders;

2°. de gazhouders geheel op zich zelven te doen stellen binnen 's huis en op eenen afstand van ten minste vijftien duimen van den muur;

3°. de toevoerpijpen, waardoor het gaz binnen 's huis wordt gevoerd, van eene digtsluitende kraan te doen voorzien, gelijk mede de pijp, welke het gaz van den gazhouder naar de vlammen leidt, op de hoogte van den ontvanger;

4°. al de geleidende pijpen van stevig metaal te doen vervaardigen en zorg te dragen, dat zij geheel bloot liggen en niet tusschen plafonds, gesloten kasten of op eenige andere wijze worden verborgen.

De laatste bepaling is mede toepasselijk, wanneer eenig gebouw met loopend gaz wordt verlicht. In dat geval moet daarenboven de toevoerpijp, welke het gaz binnen het gebouw brengt, binnen den gevel of muur voorzien zijn van een afsluitkraan, evenredig aan de wijdte van de pijp.

Art. 319.

De markt- of rooimeesters maken van alle overtredingen dezer afdeeling op den ambtseed proces-verbaal op, aan den Burgemeester in te dienen. Aan de markt- of rooimeesters wordt bepaaldelijk het toezigt opgedragen op de getrouwe nakoming der bovenstaande voorschriften. Ten dien einde wordt hun de bevoegdheid toegekend, om, met inachtneming der bepalingen van art. 3 der Wet van 31 Augustus 1853 (Staatsbl. n°. 83), ter uitvoering van artt. 309, 311, 312, 313, 314, 315 en 318 dezer verordening, de woningen of andere panden der ingezetenen en de vaartuigen der schippers of schuitenvoerders buns ondanks binnen te treden.

Art. 320.

Overtreding van eenige bepaling der artt. 314, n°. 7 tot en met n°. 11, en 316 wordt gestraft met eene geldboete van *twee* guldens; overtreding van de artt. 310, 314, n°. 1 tot en met n°. 6, en van art. 317 met geldboete van *drie* guldens; die der artt. 309, 311, 314 n°. 12 en 315 met geldboete van *vijf* tot *tien* guldens; die der artt. 313 en 318 met eene boete van *tien* tot *vijf en twintig* guldens en gevangenis van *één* tot *drie* dagen, te zamen of afzonderlijk.

Deze strafbepalingen zijn mede toepasselijk op werklieden, welke behulpzaam geweest zijn in het maken, herstellen of veranderen van schoorsteenen of vuurplaatsen op eene met de bepalingen dezer afdeeling strijdige wijze.

TWEEDE AFDEELING.

Van het blusschen van brand.

Art. 321.

Bij het ontstaan van brand in de gemeente zijn al de bij de brandweer aangestelde personen verpligt, zich van hunne onderscheidingsteekenen voorzien, naar de bewaarplaats der brandspuit, bij welke zij behooren, en van daar met de spuit naar de plaats van den brand te begeven.

Art. 322.

De bewoners van naburige huizen zijn verpligt, op aanmaning van wege den Burgemeester, hunne huizen te verlichten en omtrent het aanvoeren van water de bevelen van zijnentwege gegeven op te volgen.

Art. 323.

Bij gelegenheid van brand is ieder aldaar aanwezige en ieder die in de nabijheid woont verpligt, aan de bevelen, door of van wege den Burgemeester tot stuiting van den brand gegeven, te gehoorzamen.

Art. 324.

Niemand mag bij brand, zonder verlof van den Burgemeester, eenige goederen buiten den afgezetten kring bergen.

Art. 325.

Ieder, onder wiens bewaring bij brand goederen gekomen zijn, moet binnen 24 uren die aan den eigenaar teruggeven en als deze hem onbekend is, daarvan aan den Burgemeester of het bureau van policie kennis geven.

Art. 326.

Niemand mag binnen den afgezetten kring komen, dan die door een erkend onderscheidingsteeken daartoe bevoegd blijkt te zijn, of met vergunning van den Burgemeester, of militairen Kommandant.

Art. 327.

Overtreding van eene bepaling der artt. 321 en 325 wordt gestraft met eene geldboete van *drie* guldens en der artt. 324 en 326 met eene geldboete van *vijf* guldens; der artt. 322 en 323 met geldboete van *tien* tot *vijf en twintig* guldens en gevangenis van *één* tot *drie* dagen, te zamen of afzonderlijk.

Art. 328.

Aan den Burgemeester en de personen tot de brandweer behoorende, wordt de bevoegdheid toegekend, om, met inachtneming der bepalingen van art. 3 der wet van 31 Augustus 1853 (Staatsblad nº. 83), ter uitvoering van de artt. 322 en 323 dezer verordening, de woningen en andere panden der ingezetenen, huns ondanks binnen te treden.

TWAALFDE HOOFDSTUK.

BOUWPOLITIE.

Art. 329.

Niemand mag aan de straat eenig gebouw oprigten, dan na schriftelijke kennisgeving aan den Burgemeester, wiens voorschriften, in het belang van de veiligheid der voorbijgangers of der belendende gebouwen, moeten opgevolgd worden.

Deze bepaling is ook op het verbouwen, afbreken of uitbreken van gebouwen toepasselijk.

Art. 330.

Niemand mag zonder verlof van Burgemeester en Wethouders zijn gebouw, muur of heining buiten de algemeene rooijing der belendende erven doen uitspringen.

Art. 331.

Geen gebouw mag binnen deze gemeente worden opgerigt, dan met steenen gevel en steenen zijwanden. Ook mogen zij niet anders dan met pannen, leijen, tegels of andere niet brandbare stoffen gedekt zijn.

De tegenwoordige gebouwen, welke niet overeenkomstig aan deze bepalingen zijn ingerigt, moeten, bij herstelling of vernieuwing, daarmede in overeenstemming worden gebragt. In buitengewone gevallen alleen kan door Burgemeester en Wethouders vrijstelling van het opvolgen dezer bepalingen gegeven worden.

Art. 332.

Zij, voor wier rekening tusschen andere huizen gebouwd wordt, moeten hunne gebouwen met sterke ijzeren ankers, volgens voorschriften door rooimeesters te geven, aan de naastbelendende doen verbinden.

Wanneer het gebouw op den hoek eener straat of aan het einde eener rij gesteld wordt, moeten de ankers, wanneer rooimeesters dit noodig oordeelen, doch altijd met beroep op Burgemeester en Wethouders, tot aan het derde huis uitgestrekt worden.

Art. 333.

De eigenaars moeten bij het bouwen van huizen de voorgevels hunner gebouwen, zoo aan de strijkbinten als aan de houten van de dakspanning, met behoorlijke ankers doen vast maken.

Art. 334.

Bij het bouwen van paardenstallen moet de ruif geplaatst worden tegen een vollen steensmuur, welke een palm van den gemeenen muur verwijderd is.

Art. 335.

Al wie in zijn huis tot het maken van riolen, kelders, putten, waterbakken of dergelijke werken den grond laat opgraven, moet daarbij, behoudens zijn beroep op Burgemeester en Wethouders, de bevelen volgen, hem door rooimeesters in het algemeen belang of in dat der belendende gebouwen gegeven.

Art. 336.

Hij die in de nabijheid van eenen gemeenen of niet gemeenen muur eenen put, een riool of een secreet laat graven, die er een mestbak tegenaan wil bouwen, of tegen dien muur een magazijn of pakhuis van zout of eene verzamelplaats van bijtende stoffen wil aanleggen of daartegen andere schadelijke of gevaarlijke werken wil maken, is verpligt eene tusschenruimte te laten of te maken van ten minste drie palmen.

Art. 337.

Alle gebouwen aan de straat uitkomende, moeten van goede goten, loopende langs het dak en van daar naar beneden op de straat, voorzien zijn. Niemand mag het water van zijn dak langs de muren, op den publieken grond doen afloopen.

Art. 338.

Niemand mag, zonder vergunning van Burgemeester en Wethouders, eenige uitstekken buiten den gevel zijner woning doen maken of uithangborden, dwars over de straat hangende, doen stellen.

Gelijke vergunning is noodig tot het doen maken van over de straat openslaande deuren of vensters.

Art. 339.

Stoepen mogen niet gelegd of verplaatst worden dan met goedvinden van den Gemeenteraad en onder toezigt van rooimeesteren.

Art. 340.

Wanneer gebouwen, muren, heiningen of schoorsteenen kenteekenen van bouwvalligheid vertoonen en voor de voorbijgangers of de naburige perceelen gevaarlijk worden, bevelen Burgemeester en Wethouders de herstelling of verbetering daarvan binnen eenen bepaalden tijd. Als daaraan niet voldaan is, of zelfs voorloopig, nemen Burgemeester en Wethouders op kosten van den eigenaar al die maatregelen, welke zij voor de veiligheid der voorbijgangers of der naburige perceelen noodig achten.

Art. 341.

Overtreding van eenige bepaling van dit hoofdstuk wordt gestraft met eene geldboete van *drie* tot *vijf en twintig* guldens en gevangenis van *één* tot *drie* dagen, te zamen of afzonderlijk.

Art. 342.

Werklieden, welke behulpzaam geweest zijn aan het maken van eenig werk, dat in strijd is met de bepalingen van dit hoofdstuk, worden evenzeer als hij, die het hebben laten maken, gestraft.

Art. 343.

Aan de rooimeesters wordt, onder inachtneming der bepalingen van art. 3 der Wet van 31 Augustus 1853 (Staatsblad nº. 83) de bevoegdheid toegekend om, ter uitvoering van de artt. 329, 331, 332, 333, 334, 335, 336 en 340 dezer verordening, de woningen der ingezetenen binnen te treden.

Art. 344.

De rooimeesters maken van alle overtredingen der bepalingen van dit hoofdstuk op den ambtseed procesverbaal op, aan den Burgemeester in te dienen.

ALGEMEENE BEPALINGEN.

Art. 345.

Onder de uitdrukking *straat* worden in deze verordening verstaan alle straten, grachten, stegen, pleinen, bruggen, plantsoenen, vestwallen en singels der gemeente.

Art. 346.

Wanneer in deze verordening geene andere personen bepaald zijn aangewezen, wordt van de overtredingen door een der Commissarissen of andere beambten van politie proces-verbaal opgemaakt.

OVERGANGSBEPALING.

Art. 347.

Alle vroegere plaatselijke politie-verordeningen, tegen welker overtreding straf was bedreigd, houden op te werken bij het in werking treden dezer verordening.

Aldus vastgesteld door den Raad der Gemeente Leyden, in de openbare Vergadering van den 9 October 1856.

De Burgemeester,

VAN LIMBURG STIRUM.

De Secretaris,

v. PUTTKAMMER.

Zijnde deze Verordening aan de Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland, volgens hun berigt van den 15 October 1856, B. Nº. 6388 (1 Afd.), G. S. Nº. 29, in afschrift medegedeeld.

En is hiervan afkondiging geschied, waar het behoort, den 23 October 1856.

Burgemeester en Wethouders van Leyden,

VAN LIMBURG STIRUM,

Burgemeester.

v. PUTTKAMMER,

Secretaris.

Te Leyden, ter Boekdrukkerij van J. G. LA LAU.